49ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1598 Ա. ՊՈՒԼԻՍ

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 18 – 31 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1907

18 ՔԵԱՆՈՒՆԸ ԷՎ.ՎԷԼ. 1325 – 26 ԶԻԼԳԱՏԷ 1323

Journal Arménien
MANZOUME-I-EFKIAR
Grande Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38. Պոզ Ալի Քառասէրտ, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ եւ չեն արուիր

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ

ՆԵՐՔԻՆ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیجه یومی و سیاسی غزیته در
صاحب امتیازی : اوهانس فره
اداره خانهسی : باب عالی جادهسنده نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԿԱՆԽԻԿ Տարեկան Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար 80 գր. 50 գր.
Գաւառներու համար 108 » 60 »
Արտասահմանի համար 25 ֆր. 14 ֆր.
ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ԳԱՆՈՒՆՔԸ
Մէկ անգամի համար տողը 5 դրուշ
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար
մասնաւոր պայմաններ

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ,, ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՄԱՏՆԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

Նախնական մարդուն լեզուն. — Մատնաբանութեան ծագումը. — Լեզուի ծագումը. — Ուսի, այտի, յօճիի, գլխի եւ դէմքի այլ մասանց շարժումներով գաղափարը հասկցնել. — Այս նիւթի զարգացումը. — Միս Հելէն Քիլլր։

Զենք գիտեր թէ՝ ե՞րբ, ո՞ւր և որո՞ւ միջոցաւ սկսաւ առաջին մատնաբանական շարժումները, քանի որ բոլորովին անծանօթ է առաջին խուլ-համրը. բայց սա լաւ գիտնալու ենք թէ՝ նախնական մարդը իրեն մատնաւոր լեզուն չունենալով հարկադրուեցաւ մատնաբանութեամբ հասկցնել իր կարի պարզ և անձուկ գաղափարները՝ իր նմաններուն։

Նախապատմական մարդը իր մերկ, անզէն ու անպաշտպան վիճակէն հետզհետէ բարձրանալով և զարգացումի շա՛տ տարբերական բովերէն անցնելով, նորանոր նիւթեր, գոյացութիւններ, բներեւոյթներ (phénomène) ու զօրութիւններ ու տարբեր տարբեր տարազի, ձեւի, գոյնի ու որակի տակ բնական ի՛նչ ի՛նչ կենսականութիւններ նշմարելով՝ անոնց իւրաքանչիւրին համար այլազան անուններ որոշած է։ Այդ ենթադրական անորոշ շրջաններէ մինչ այժմ՝ ամէն իրի, նիւթի, անասունի, գոյնի ու զօրութեան անունները և անոնց սահմանուած յատկանշական բառերը պարբերական աճումի հոսանքին ենթակայ եղան արագաքայլ՝ իրենց ամենաբբին տարբերութիւններովը ու պիտի շարունակուի դարուց ի դարս այդ չարակցական ուղղութիւնը։

Ինչ պիտի ըլլար երբ մարդ իր շուրջը գտնուած գործարանաւոր ու անգործարան մարմիններու ուրոյն ուրոյն անուններ չտեղծէր իր լեզուական մարզանքին շնորհիւ. սոյն կենսական հարցին խիստ շահեկան պատասխաններ դիւրին է սպասել. — Մարդը, այդ բանական արարածը, անմահին հրաշալի ձեռակերտը՝ որ բնութեան տէրն ու աստուածն է, ոգէա, ռամիկ, անճարակ ու կաչկանդուած պիտի մնար ու պիտի շարունակէր շղթայօրէն այդ վանտալ վիճակը՝ խիստ անզգալի և նշանախեցի համարձակ բարեշրջումեամբ։ Սակայն ինչ թշուառութիւն, ինչ անկումներ, ինչ սարսափելի աղէտներ զինք չարատանջ ապրիլակերպի պիտի դատապարտէին։ Այժմեան խօսող մարդը որ հազիւ դասալիք կ'ըլլայ բնութեան աղէտներուն դէմ, ո՞ւր պիտի մնար այդ խեղճ արարածը, որուն լեզուն մշանջենական լռութեան պիտի դատապարտուէր և մարդը կցկտուր ու խառնիճաղանճ հայհոյներով և մատներու շարժուձեւերով պիտի կրնար արտայայտել իր խնդարկու նեմ գաղափարը, ըսել ուզելիք անձը, իրը, անասունը, լոյսն ու հուրը, կայծակն ու փայլակը և բնութեան բոլոր ստորոգելիքները։ Ինչպէս պիտի պատերազմէր նա թռչնոց քաղցր դայլայլիկը ըրվէժներու շառաչիւնը, ինչպէս պիտի պատկերացնէր բոսոր վարդի ու շուշանի ինկաբեր հոտն ու գոյնը, անոնց վրայ հանգչող ականակիտ ու պսպղուն ցօղերուն փայփլուն ցոլքերը։ ովկէանին ծփծփուն ալիքները, գետիններն փայփայանքը, մարգերու վէտվէտումը, խոր ձորերուն արձագանգը, մեղանոյշ արշալոյսն ու վերջալոյսը և խաղաղ գիշերուան չքնաղ կամարը։

Աւա՜ղ, նա տիեզերքը չա՛տ, շատ անձուկ շրջանակի մը մէջ պիտի կրնար պատկերացնել, որն որ գիտութեան առկա զէրօ մը պիտի նկատուէր, քանի որ՝ անցեալ դարը և այս՝ համեստաբար կ'ընդունին թէ՝ գիտութիւն և զարգացում տակաւին իրենց մանուկ վիճակի մէջ են։ Իրաւամբ, զարգացում և յառաջդիմութիւն բացարձակապէս գոյութիւն չպիտի ունենային։

Մինչեւ նախապատմական մարդը երթալու պէտքը չկայ, մեր երեւակայութենէն իրականին դառնանք. մեզի շատմատ կ'ապրին խուլ-համրեր, և թէև վերը ըսուածները երեւակայորէն արտաքնուած են, բայց ճշմարտութեան ապաւինելով պէտք է խոստովանիլ թէ՝ անոնք ճշգրտապէս կը պատկերացնեն յիշեալ խուլ-համրերուն։

Կենաց արշալոյսէն մինչ հիմա, հինգ զգայարանքները գերբնականօրէն վայելողները յիշեալ թշուառ կացութենէն զերծ մնացած են, բայց ի վերջին զգայարանական արկածներու ենթակայ եղողները։ Իսկ ի ծնէ կուրկ եղողներ բացարձակապէս ենթակայ են մեր վերը թուածներուն, քանի որ իրենց ուղեղի լսողական ու խօսողական մարզերը չեն թողլարեր լսելու և հետեւաբար խօսելու։

Ուստի ինչ միջոց ունին խուլ-համրերը, իրենց գաղափարը — գէթ խիստ հակիրճ կերպով — պարզելու. — Մատնաբանութիւն (dactylologie, յունարէն անաք՝ թիլօս՝, մատ և լոգոս բան). գիտութիւն և լեզու որ՝ մատերուն, երբեմն ուսերուն, շրթներուն, աչքերուն, յօնքերուն և գլխի շարժուձեւերով տեղի կ'ունենայ. մատներունը և վերջիններունը նա մանաւանդ, կրնան գործածել նաեւ լսող-խօսողներ շատ մը պարագաներու մէջ, մասնաւորապէս ճարտասանութեան մէջ՝ իրենց խօսածէն աւելի ազդու զարկ մը տալու նպատակաւ։ Բայց որովհետեւ խուլ-համրերը անոնց շատ աւելի պէտք ունին, զարգացուցած են զանոնք, նամանաւանդ «մատներու շարժուձեւ»ը՝ որ մատնաբանութիւն կ'ըսուի. հաւանականաբար ծագումը այդ եղած ըլլայ, ուստի գլխի շարժուձեւերուն «գլխի մատնաբանութիւն» ալ. ըսել՝ աւելի կը պատշաճի, քանի որ գլխաբանութիւն ըսելով, բնախօսական տարբեր ճիւղ մը պիտի հասկցուի, իսկ յօնքինը՝ յօնքի մատնաբանութիւն ալ։

Դանք հիմա խուլ-համրերու զիրար հասկնալու խնդրին։ Սա մէջտեղայրէ մէջտեղայր կը տարբերի. այն նիւթերը կամ զործիները կամ վիճակները որոնք ընդհանրական են, մատնաբանական քիչ շատ տարբեր շարժուձեւերով նոյն իսկ կրնան հասկցուիլ, օրինակ, աջ ձեռքին մէջտեղամատը, մատնեմատը և ճգկոյթը գոցելով ու բթամատին մատոսկրիկը ցուցամատին մատոսկրիկին կցելով հարթ հաւասար մակարդակի մը վրայ եղած մեքենական զիկզակ շարժուձեւերը գրիչ կամ գրել կը նշանակեն, պարագային համաձայն. երկու ցուցամատները խաչաձեւ իրարու վրայ դնելով խաչ հասկցնել կ'ուզուի։ Դարձեալ երբ խաչ ձեւացնենք ու աջ ձեռքի ցուցամատը ձախին վրայ շարունակ քսենք, դանակ հասկցնել կ'ուզուի կամ ասոր տարբեր մէկ ձեւը։ Երբ խուլ-համր մը մէկէ մը հաց կամ ուրիշ ուտելիք ուզէ, ծանօթ է թէ՝ ձեռքը կ'երկնցնէ, երբ ալաչելով ուզէ, միւը աջ կողմի ուսին վրայ ծռած արմատը դէպ ի՛ գառնէ. բայց երբ այդ վիճակով աջ ցուցամատը ձախին ծայրը դրած ուզէ, ըսել կ'ուզէ թէ «չատ քիչ տո՛ւր», «չատ քիչ կ'ուզեմ»։ Վերջապէս երբ խուլ-համր մը աջ ձեռքին չորս մատերը գոցելով բթամատին մատոսկրիկը ցուցամատին մատոսկրիկին վրայ ուղղահայեացաբար չփէ շարունակ, դրամ կը նշանակէ։ Ճակատը պտտցնելով յօնքերը վեր նետելը ժըխտում կամ տիանութիւն կը նշանակէ. գլխունը՝ մէկ կամ աւելի վեր շարժումները տիանութիւն, իսկ ընդհակառակը՝ վար շարժումը հաճութիւն կը նշանակէ։

Մարմնի այս մասերէն ի զատ դէմքի ուրիշ մասերու մկաններուն այլ և այլ կծկումներ պատճառելով տարբեր տարբեր նշանակութիւններ կրնան հանուիլ՝ ի պահանջել հարկին։

Վերը ըսինք թէ՝ ընդհանրական եղած բան մը, (դանակ, գրիչ, գրել, հաց, ջուր ևն.) դիւրին է հասկնալ կամ հասկցնել տարբեր միջավայրերու մէջ ապրող խուլ-համրերու համար՝ շատ քիչ բացառութեամբ. բայց մասամբ մասնակի (գլխարկ=գլխանոց=բեղոյր) կամ կատարեալ մասնակի եղած նիւթեր կարելի չէ որ խուլ-համրեր հասկնան։

* * *

Ինչ գիտէ Միս-Հէլէն Քիլլր և ինչ ինչ կը սորվի. այս ամերիկացի կոյր-խուլ-համր աղջիկը ի սկզբան կասկած չկայ թէ՝ անօթութեան և ծարաւի բնազդէն թելադրուած՝ հաց ուզելուը միայն ուզել գիտէր. գլխի, աչքի ևն. ուրիշ տեղերու ցաւը շատ աղօտ կերպով միայն կրնար հասկցնել. սակէ աւելի բան գիտնալը չենք կրնար ապահովել։

Բայց անգամ մը իր վարժուհիներէն մին տրաչալի գիւտ մը ըրած է իր վրայ. հորին առջև տարած ու իր ձեռքին մէջ քանի մը անգամ ջուր լեցուցած և ջրին պաղ ու հեղուկ յատկութիւնները իրեն զգացնելէ յետոյ ձեռքին մէջ մատերուն ծայրովը water բառը շատ անգամներ գրած է, որով ջրին անունը այդ ձեւով Միս Հէլէն Քիլլրի ներսը տպաւորած է։

Վստահ ենք որ՝ յիշեալ կոյր-համր-խուլը անկասկած կրնայ water գրելով՝ ջուր ուզել. յայտնի է թէ նա հացին և ուրիշ նիւթերու անուններուն պիտի սորվի և ուզէ վերոյիշեալ տարազով. ահա լոկ այսքան մանրամասնութիւն կը վայելէ խեղճ աղջիկը։

ՅՈՎՀ. Գ. ՊԱՊԱԵԱՆ

ԹԷՅԻ ԱՌԵՒՏՈՒՐԸ

Թեան մասին գրուածները արդէն Մանզումէի սիւնակներուն մէջ կարդացած են ընթերցողները. եւ ալ թէյի վրայ ունեցած ընդարձակ փորձառութեամբս կ'ուզամ թէյի առեւտրական եղանակին և անոր յարակից զեղծումներու մասին կարդ մը օգտակար ծանօթութիւններ տալ։

Պոլսոյ թէյի վաճառականները թէյը ընդհանրապէս կը գնեն Լոնտոնէն և Ամսթէրտամէն։

Ամսթէրտամի մէջ ամէն ամիս թէյերը աճուրդի կը դրուին. Ամսթէրտամի թէյերը ճաւայի ապրանքներ են որ կը բերուին Ամսթէրտամի թէյի պարսուն ուր կառավարութեան հսկողութեան ներքեւ իւրաքանչիւր ապրանքի տեսակէն նմոյշներ հանուելով կը յանձնուին յանձնակատարներու որոնք կը ղրկեն շատ մը քաղաքներու վաճառականներուն. յետոյ տեղի կ'ունենայ աճուրդը, իւրաքանչիւր գնորդ իր տուած գիները իր յանձնակատարին միջոցաւ հեռագրով կամ նամակաւ պէտք է իմացնէ մինչեւ աճուրդին որոշեալ օրը, աճուրդին օրը հեռագիրները կամ նամակները կը բացուին ա. ճուրդին վարը, ով որ սանթիմ մը աւելի արժէք տուած ըլլայ, ան կ'ըլլայ ապրանքին տէրը։

Լոնտոնէ գնուած թէյերուն առեւտրական եղանակը բոլորովին տարբեր է Ամսթէրտամէն և տեսակները միմիայն Հնդկական և Զինական թէյեր են. Լոնտոնի թէյի վաճառականները Հնդկաստանէն ուղղակի Լոնտոն կը ներածեն թէյը և ուղղակի և կամ յանձնակատարներուն միջոցաւ Պոլիս կ'արտածեն պէտք եղած ժամանակ, կրնայ նաեւ Հնդկաստանէ ալ ուղղակի գնուիլ թէյը բայց բանակցութիւնները խիստ երկար տեւելուն պատճառաւ ընդհանրապէս Լոնտոնէն կը գնուին և համեմատութեամբ աւելի ածան կ'ըլլայ, քանի որ Անգլիացի վաճառականներ Հնդկաստանի ապրարակաւորներէն եռ. ամբողջ թէյի առնկերը միասին կը գնեն։ Պոլսոյ թէյի զեղծումին, մեր հրապարակին վրայ, ասոր մանրամասնութիւնը միառմի թուէն անկարելի է ներկայ տողերուս մէջ, ինչ որ մնտուկով գնողներու կը վերաբերի, փոքրաքանակ գնողները կը գգուեցնեմ որպէս զի երբէք գոց տուփով թէյ չառնեն, որովհետեւ թէյը թէ իր թարմութիւնը կորսնցուցած կ'ըլլայ և թէ աւելի շատ խարդախուած։ Թէյի սիրահարները պէտք է որ միշտ գործածեն Զինական թէյը քանի որ ամէն տեսակ թէյերը կը գերազանցէ իր համեղութեամբ և պիտի տեսանեն որ [illegible] միայն։

Մեր հրապարակին վրայ դժբաղդաբար տակաւին չեն գիտեր թէ թէյը ինչպէս պահել պէտք է վաճառատուներու մէջ. ինչպէս յայտնի է թէյը ամենափոքր հոտառութենէ մը իրեն ազդելութիւնը կը կորսնցնէ, ինչպէս որ Ռուսաստանի թէյի վաճառատուներուն մէջ բացարձակապէս արգիլուած է մինչեւ իսկ սիկառ մը ծխել, մինչդեռ այս տեղի վաճառատուններուն մէջ ոչ թէ սիկառ, այլ վառարան անգամ կը վառեն, որուն պատճառով թէյերը բոլորովին իրենց աղդեցութիւնը կը կորսնցնեն և այս պատճառաւ է որ հանրութիւնը չատ անգամ խմած թէյերուն չհաւնիր։ Ուրիշ ապրանքներու պէս թէյի արտաքին երեւոյթէն կարելի չէ աղէկը գէշը դատաղել, միայն գնելու համար աւելի վաճառողին ուղղամտութեան պէտք է կոչում ընել, գալով խառնուրդներու մասին ջանալու է թէյը գնուած ժամանակ իսկ խառնուրդը պատրաստել տալ որովհետեւ հինցած խառնուրդները իրենց հոտէն և համէն շատ բան կը կորսնցնեն։

ԽԱՉԻԿ ՊԱՊՄԱՆԵԱՆ

ՁՇՄԱՐԻՏ ՈՒԻԲՕՊԹԷՐԸԻՆ ԱՐԺԷՔԸ

Պ. ՆՇԱՆ ՅԱԿՈԲԵԱՆԻՆ

Բացարձակ անակնկալ մը եղաւ մեզի համար ձեր տաղերուն ընթերցումը օգտակար Մանզումէի 1993 թիւին մէջ։ Ձշմարիտ Ուիբօպթերին դիմային տակ պարակուած բաւական ձախող յայտնութիւններ։

Կարդացեր էք մեր յօդուածը ու գրգռուեր. գսնէ այդպէս հակնալ պէտք էր. քանի որ՝ անպաճա՛ռ բաներ մը գրած ըլլալու ծիծաղելի ճառպարանքը՝ զձեզ կատարեալ և բացորոշ հակասութեանց անել թակարդին մէջ կը ձգէ։

Մեզի հետ ամբողջ լրջախոհ մասը ոսկերչական դասուն, անշուշտ մեր նոր սպասարութիւնը ու գաղափարը կաղմած է ձեր երկրորդ պատասխանին առթիւ, ուր նախանձայոյզ ոգիին անտի ստրպակատումը իր աւերը գործած էր անխնայ։

Նոյն հակնալ կամ գիտնալ ուզած էք թէ՝ որո՞նք են այն թերթերը կամ թերթը՝ որ ոսկերչական գիտելիքներու վրայ կը խօսի։

La chronique des bijoux բարիզեան շատ գեղեցիկ ոսկերչական հանդէս մըն է, ուր [illegible] արհեստին դրրին գաղտնիքներուն վրայ, և դեռ ուրիշներ, զորս իրենց կարգին կրնանք թուել, եթէ Պ. յօդուածագիրը դեռ յամառ մնայ իր պնդումներուն մէջ։

Ցեսայ անցնինք բուն նիւթին՝ և տեսնենք ինչեր կ'ըսէ Պ. Նշան Յակոբեան՝ որ անշուշտ գոնացած է միայն Զուլֆանի խանը դուրսէն դիտելով, ո՛չ թէ տարիներով հոն տարած կամ գոնէ հարցուցած է ամէն անոնց՝ որոնց ձրի փաստաբանն ըլլալ կ'ենթադրուի։

1. Կ'ըսէ թէ՝ Զուլֆանի խան միայն մենաշնորհը չէ եղած վարպետ ոսկերիչներու։ Ուրեմն ներսի մեզ հարցնել թէ հապա ո՞ր արհեստներու օրրանն է եղած. արդեօք կօչկակարութեա՞ն, նկարչութեա՞ն թէ սեղանաւորութեան՝ ինչպէս ըսած էիք։

Բայց կ'աղաչեմ հասկնանք զիրար։ Այսօր Զուլֆանի խան ոսկերիչ վարպետ արհեստաւորներու ամբողջութիւնը կը տեսակ պատասխան մը տուեր է, ուրեմն մերժեր է զբեղ, հետեւաբար ալ խոստումդ կորսնցուցած կ'ըլլայ իր արժէքը, և իրաւունք կ'ունենաս ուզած կնոջդ հետ ապրելու։

—Անկարելի է հօրեղբա՛յր, կը մտնիմ չեմ լքեր Պէոթը, եռքը ինձմէ զղուանք կ'զգամ երբ ատանկ սոսրնութեան մը զիջանիմ. վստահ եմ որ դուք ալ պիտի զղջաք ձեր այս խօսքերուն համար, չէք հասկնար վերջապէս թէ Պէոթ ինչ վիհանձն, ինչ բարեսիրտ աղջիկ է։

—Ցանցանքը իմս չէ սակայն, զա՛ւակս, եթէ այս սխուր միջադէպը չըլլար դուցէ կարելի ըլլար ձեր ամուսնութիւնը, նոյն իսկ որոշած էի գաղանպէս ուսումնասիրել Պէոթի ապրելակերպը ու գիւրացնել ձեր ամուսնութիւնը, տիկ. Շամպրի ալ չատ համակիր վերաբերում մը ունէր ձեր երկուքին ամուսնութեան։

—Ակա, ես հասկցայ տիկ. Շամպրիի սրտին ազնուութիւնն ու վեհանձնութիւնը, բնաւ կասկած չունիմ, անիկայ շատ ընտիր կին մըն է։

—Իրաւ անանկ է Բարիզի մէջ երկու հատ չգտնուիր տիկ. Շամպրիի բարեսրտութեամբը օժտուած կին, քիչ առաջ Պէոթը ազատելու համար անոր հոս գալը շատ լաւ տպաւորութիւն ըրաւ վրաս։

(Շարունակելի)

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹՈՒՐԹՕՆԸ)(45)(

ԿԻՐՔԻՆ ԶՈՒՐԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԺԲ.

ՍՐՏԱՃՄԼԻԿ ՏԵՍԱՐԱՆՆԵՐ

Հարցաքննիչը եղբօրորդին նեղը դնելով,

—Հիմա քու ընթացքդ ալ քննադատելի կը թուի ինձ, կասթօ՛ն, ըսաւ. դուն գիտէիր Պէոթի՝ սպանուած Ժիւլիան հետ մէնոյն դպրոցին մէջ դաստիարակուիլը, ու յատկապէս ծածկեցիր ինձմէ այս պարագան, կը ցաւիմ, դուն միշտ այսպէս կը խաբուիս, եթէ ճշմարտութիւնը ամբողջութեամբ խոստովանած ըլլայիր ինձ, ես գործը անոր համեմատ կը վարէի ու Պէոթի օգնած կ'ըլլայինք. Պէոթ ալ այս սխալ ճամբուն հետեւեցաւ, նախ ըսաւ որ տիկին Շամպրիի բնակարանէն մեկնելէ եռք քրոջը տունը գնաց ու հոն մնաց մինչեւ ուշ ատեն, եռքը երբ քրոջը սպասուհիին հետ երես երեսի բերիլ ուզեցինք, սկսաւ լալ ու թախանձել որ զինքը չցուցնեմ քրոջը սպասուհիին. ատանկ ատախօսութեան մը առջեւ ինչ կրնայի ընել. վերջապէս առաջ տարի հարցաքննութիւնը ու խոստովանեցաւ որ քրոջը տունը չէ գացած։

—Ասատուա՛ծ իմ, գոչեց Կասթօն, Պէոթ իրօք ատանկ խոստովանութիւն մը ըրա՞ւ։

—Այո՛, խոստովանեցաւ թէ քրոջը տունը չէ գացած և քիչ առաջուան խօսածը սուտ էր, դուք ալ կրնաք հասկնալ որ ատանկ յայտարարութիւն մը ո՞րչափ կասկածելի կը դարձնէ ենթական. եռքը հարցուցի թէ ուրեմն ո՞ւր գացած է և ինչպէս անցուցած է գիշերուան այն չորս ժամերը, չպատասխանեց. խնդրեցի, աղաչեցի, թախանձեցի, բերնէն բան մը չկրցի հանել տալ. եռքը նախատինք ըրի, դարձեալ բերան չբացաւ. ըսի թէ գուցէ սիրահար մը ունէր ու անոր հետ անցուցած էր այս ժամերը, դարձեալ չպատասխանեց. ասոր վրայ ստիպուեցայ բանտարկել զայն. եռքը վկաներուն ամէնքն ալ լսեցի, վաղն ալ ուրիշ վկաներ պիտի հրաւիրեմ. աւա՜ղ որ այսօրուան վկաներուն ամէնուն վկայութիւնն ալ Օր. Պէոթի դատապարտութիւնը միայն կը հաստատեն։

—Ժիւլիէթի սպասուհին Մարիէթը հարցաքննեցի՞ք։

—Ինչ, ա՞ն ալ տեսար։

—Այո՛, Արդարութեան պաշտօնատունը տեսայ, որ կը պնդէր թէ մարդասպանը կը ճանչնայ, ալ աւելի չկրցայ խօսեցնել, ոստիկանները առին տարին զայն քովէն։

—Շատ դէշ ըրեր ես հարցաքննիչին ներկայանալիք վկայի մը հետ տեսակցիլ համարձակելովդ։

—Աղէկ, և սակայն ինչ ըսաւ Ժիւլիան սպասուհին։

—Ալ չափազանցութեան մի՛ հասցներ գործը Կասթօն, այսչափը ըսելս իսկ պարտականութիւն դնելու է ինձ համար, ասկէ աւելին մի՛ պահանջեր. մինակ սաչափը ըսեմ որ Օր. Պէոթ ամբաստանուած չէ, առ այժմ կասկածելի է միայն, գուցէ եռքը կարող ըլլայ ազատիլ. վաղը խուզարկութիւն պիտի կատարուի Ժիւլիա Տօրսիվալի ու Պէոթի բնակարաններուն մէջ, կրնայ ըլլալ որ կարեւոր թուղթեր գտնուին Արդարութիւնը լուսաբանող, որոնց չնորհիւն իսկ մարդասպանը գտնուի և կամ եթէ Պէոթ սպաննած է Ժիւլիան, գուցէ այնպիսի թուղթեր գտնուին, որոնք մինչեւ մէկ ատիճան մեղմացնեն ոճիրը. անանկ կը կարծեմ որ Պէոթ մէկ քանի օր բանտ մնալէ եռք պիտի յօժարի ինքնաբերաբար պատասխանելու։

—Ըսել է դուք ձեր խղճով կ'ամբաստանէք Օր. Պէոթը, մարդասպան կը նկատէք զայն։

—Ո՛չ, կը սխալիս, վճռական բան մը չեմ կրնար ըսել դեռ, և սակայն ըսածներէս հասկնալու էիր գործին հետեւանքը, չեմ պնդեր որ Պէոթ է մարդասպանը, նոյն իսկ եթէ ինքը ըլլայ իսկ, զայրոյթի աղդեցութեան տակ մղուած է այս ոճիրին. եթէ այսպէս եղած ըլլայ, դատարանը Պէոթի անցեալը կը քննէ և իր սատանիլք բարի վկայութիւններէն ազդուելով գուցէ թեթեւ պատիժ մը միայն սահմանէ անոր. Պէոթի ղղջման արցունքները ամէնէն քար սիրտերն անգամ կը մեղմացնեն. շիտակը կ'ուզե՞ս, եթէ ես հարցաքննիչ դատաւոր չըլլայի, կ'ստանձնէի այս աղջկան դատին պաշտպանութիւնը ու անմեղութեան վեհ ձեռք կը բերէի անոր նկատմամբ։

—Այո՛, բայց եթէ պատիժէն ազատիլք իսկ Պէոթը, անոր պատիւը պիտի չկրնայիք փրկել։

—Ատոր ըսելիք չկայ, պատուոյ ա. բատը չսրբուիր, Պէոթի կանքը մեծ յոռեչրջումի մը կը դատապարտուի, ալ ամէն սայնէ ներս չկրնար ընդունուիլ, և սակայն մէկ քանի տարի եռքան ալ կը մոռցուի. Պէոթ ուշիմ ու համարձակ արուեստագիտուհի մըն է, չուտով կրնայ գրաւել կորսնցուցած դիրքը։

—Ինչ դժբախտութիւն, Աստուած իմ։

—Մոռցայ որ կը սիրէիք զայն ու այս խօսքերս յուսահատութեան պիտի մատնէին զձեզ, այս անգամուան սէրդ լուրջ կը սեանամ կա՛սթօն, հիներուն պէս չէ. Պէոթի հետ ամուսնանալ կ'ուզէիք այնպէս չէ՞։

—Այս մտադրութենէս չեմ հրաժարիր բնաւ։

—Ալ Պէոթը մոռցի՛ր, ալ անոր հետ ամուսնանալը անկարելիներուն կարգը դասուած է, ամուսնութիւնը չա՛ռ հեռու է Պէոթէն։

—Ինչ կ'ըսէք հո՛ղեղբայր, ինչու կարելի չըլլայ ամուսնանալ Պէոթի հետ. հապա եթէ անմեղ է խեղճ աղջիկը։

—Մտածելո՞վ կ'ըսես այս խօսքը։

—Ինչո՞ւ մտածելով չըսեմ, և ոչ մէկ զօրութիւն կրնայ հետ դարձնել զիս Պէոթ Լիսթրալի հետ ամուսնանալու որոշումէս։

—Աղէ՛կ, բայց ինչպէս պիտի կրնան ամուսնանալ աղջկան մը հետ որ եղեռնադատ ատեանին ամբաստանեալներու յատուկ աթոռը նստած է։

—Խօսք տուած եմ, չեմ ուզեր անկէ բաժնուիլ։

—Խօսք տուիր, գոչեց հարցաքննիչը յուսահատական չեչտով մը։

—Այո՛, երկկ գիշեր սիկ. Շամպրիի սրտին խօսք տուի, կ'ուզեմ յարգել խոստումս. երդում ըրի որ անկէ ուրիշ կնոջ մը հետ պիտի չամուսնանամ և զայն պիտի սիրեմ յաւէտ։

—Օ՜ֆ, անտանելի կացութիւն, մարդ աղէկ մը չճանչցած մէկ կնոջ ասանկ խոստումներ կ'ընէ՞. մինչեւ երդումներ ընելու կ'ելլա՛յ, աղէ՛կ, աղջի՛կը ինչ պատասխան տուաւ։

—Ըսաւ որ իրեն պէս աղքատ ու հտաթաքակ արուեստագիտուհի մը ինձ նման հարուստ ու դիրքի տէր երիտասարդի մը հետ ամուսնանալը անկարելի է։

—Զարմանալի՛ բան, քանի որ այդ տեսակ պատասխան մը տուեր է, ուրեմն մերժեր է զբեզ, հետեւաբար ալ խոստումդ կորսնցուցած կ'ըլլայ իր արժէքը, և իրաւունք կ'ունենաս ուզած կնոջդ հետ ապրելու։

—Անկարելի է հօրեղբա՛յր, կը մտնիմ չեմ լքեր Պէոթը, եռքը ինձմէ զղուանք կ'զգամ երբ ատանկ սոսրնութեան մը զիջանիմ. վստահ եմ որ դուք ալ պիտի զղջաք ձեր այս խօսքերուն համար, չէք հասկնար վերջապէս թէ Պէոթ ինչ վիհանձն, ինչ բարեսիրտ աղջիկ է։

—Ցանցանքը իմս չէ սակայն, զա՛ւակս, եթէ այս սխուր միջադէպը չըլլար դուցէ կարելի ըլլար ձեր ամուսնութիւնը, նոյն իսկ որոշած էի գաղանպէս ուսումնասիրել Պէոթի ապրելակերպը ու գիւրացնել ձեր ամուսնութիւնը, տիկ. Շամպրի ալ չատ համակիր վերաբերում մը ունէր ձեր երկուքին ամուսնութեան։

—Ակա, ես հասկցայ տիկ. Շամպրիի սրտին ազնուութիւնն ու վեհանձնութիւնը, բնաւ կասկած չունիմ, անիկայ շատ ընտիր կին մըն է։

—Իրաւ անանկ է Բարիզի մէջ երկու հատ չգտնուիր տիկ. Շամպրիի բարեսրտութեամբը օժտուած կին, քիչ առաջ Պէոթը ազատելու համար անոր հոս գալը շատ լաւ տպաւորութիւն ըրաւ վրաս։

(Շարունակելի)

ներկայէ լոկ, իսկ հոն գտնուող մէկ կօշկակարը, նկարիչը, և հաստատուն՝ չեն կրնար երբէք չեղեցնել բացարձակ ճշմարտութիւնը թէ՝ Զուխաճի խան ոսկերիչներու մասնաւորուած է միայն, պարագայ մը որ չատ պարզ է և անկասկած։

Սակայն այդքանս զանցառութիւն մըն էք ըրեր, քանի որ այդ խանին մէջ կար նաեւ փերեզակ մը, պախալ մը, սանդեղագործ մը, և արձեի մըն ալ, զորս պէտք ունէիք թուելու իբրեւ զօրաւոր կռուան ձեր այնքան խնամեալ տողերուն։

2. Հին ղէմքերու մէջէն Սամիկ աղան թուած էինք իբրեւ կարող ծաղկենկար մը. մեր համոզումը խախտելու համար Կարապետ էֆ. Արիֆեանը կը ներկայացնէք. կ'ընդունինք որ Կարապետ էֆ. ալ յաւառ արհեստաւոր մըն է, բայց Սամիկ աղա հակառակ 70 աչունները բոլորած ըլլալուն՝ իր դաղդօղուն մասներուն տակ դարձեա՛լ նը-կարելու, հեղինակելու բացառիկ արժանիքը իրեն կը վերապահէ՝ և ասիկա կը կարծենք որ ընդհանուրին կարծիքն իսկ է։

3. Պ. Գարեգին Ճիլաճեանի արհեստագիտական ճշմարիտ և արդար տաղանդը տարակոյսի տակ թողուլ կը կը փորձէք՝ և ուրիշներ կը դասէք իբրեւ կարողագոյն վարպետներ, և պերճախօսո՞ փաստեր ի յայտ կը բերէք, առարկելով թէ՝ Պ. Լեւոն աւելի յաջող աչակերտութիւն մը ունեցած է Յակոբ էֆ. Գայրքճեանի քով։

Պարագայ մը զոր նկատողութեան առնել անհրաժեշտ էր, ան ալ սա է թէ՝ մենք մէկ մէկ ներկայացուցիչ տալով գոհացած էինք. սահպուած չէինք հարեւանամղոյզ դասաւորումն ընելու համաձայնած վարպետներու՝ ինչպէս դուք ձեր ֆրանսագիտութիւնը ցոյց ընելու համար բառարաններու յոգնական պրպտումէ մը վերջ զանոնք խնամքով կը չարէք։

Պէտք է ընդունիլ բացարձակապէս որ, այսօր արհեստը ձեռքի վարժութեան պարտկու հանքամանքէն վեր բարձրացած է և մտքի ու տաղանդի կորովի յղացումները խլած են յաջողութեան դափին։

Նկատողութեան առէք երկու ընթացաւարներ որոնք իրաւ է որ միւնոյն ուսուցչին խնամքն ու զարգացումն ստացած են՝ սակայն մին՝ միւսէն չա՛տ աւելի գերազանց առաւելութիւններ կ'ընծայէ երբեմն, և ասիկա իր բնաձիր տաղանդին պէտք է վերագրել։

Յետոյ Յակոբ էֆ. Գայրքճեանի ընդելուզած գոհարները տարբեր ցոլք մը ունին եղեր, այս ալ կենդանի փաստ մըն է Պ. յոգուածագրին պատիպատ բացատրութեամբ խճողուն տողերու ճշմարտութենէ հեռու ըլլալուն՝ և մանաւանդ արհեստական ամենադոյզն ծանօթութիւն մը իսկ չունենալուն։

Իսկ բացարձակ լռութիւն մը կը պահէ Պ. Թորոս Ալեանաքեանի մասին՝ զոր Նոր սերունդի եզական և տաղանդակուռ վարպետը ներկայացուցած էինք, ասով խուսափումի անյաջող ու անճարակ փորձ մըն ալ կ'ընէք։ Բայց մենք ճակատաբաց ու ինքնավստահ կը ներկայանանք, և արհեստական մրցման մը կը հրաւիրենք ձեզ, ձեր յիշատակած վարպետներու և Պ. Թորոս Ալեանաքեանի միջեւ, ասով գուցէ վճռուի ճշմարտութիւնը և ձեր մտացածին վարպետներուն արժէքը։

Եթէ կ'ընդունիք մրցումը՝ կրնանք մեր մասին նիւթական կարեւոր նուէր մը տրամադրելի ընել Ազգ. Հիւանդանոցին, իսկ եթէ չէք ընդունիր, և ձերը լո՛կ խնդրոյն չուրջը դարպասելու ենամէջ փորձ մըն է, կը խնդրեմ որ լռութիւնը ձեր ազատաբար կռուանը նկատելով՝ երբէք փորձ մը չընէք լռութիւնը խզելու, այդ կարգի խրոխտագին ձախողութիւններով որ ձեր գահավէժ անկումը պիտի փութացնէ իսկոյն։

Գրելէ առաջ ուսումնասիրեցէք և կը յաջողիք։

Ոսկերիչ ՍԵՐԱՆ ՓԱՓԱԶԵԱՆ
Զուխաճի խան 12 Դեկտ. 1907

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՊՈԼՍՈՅ ԱՌԵՒՏՐ. ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ
(Դեկտեմ. 15 Շաբաթ)

ՑՈՐԵՆ

Առաջին	ճերմակ	օխան 51—52
Երկրորդ	»	» 49—50
Խառն		48—
Զափտարը		45—27
Կարծր առաջին		» 52—
Կարծր միջին		» 49—50
Կարծր խառն		» 47—48

Այսօր, 7 վագոն Անատոլուի ցորեն ժամանեց։

ԱԼԻՒՐ ԴՐՍ.

Տեղական գերմա	Ա. պարկ	98—
» »	Բ. »	96—97

ԹԷՖ

Օխան 23 փարա

ԳԱՐԻ

Դանուբ	քիլէն	18—19½
Բուամէլի և Մերսին	»	18—18½

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՃԱԲՈՆՑԻՐ ՄԱՆԶՈՒՐԻՈՑ ՄԷՋ.— Թայմզի Բէքինի թղթակիցը կը հեռագրէ թէ Մանչուրիոյ կացութեան մասին հրատարակուած տեղեկագիրները, մասնաւորապէս Ճաբոնցիներու կողմէ Մանչուրիան պարպուելու նկատմամբ հրատարակուածները անճիշդ են բոլորովին։ Բվանկէնգէնի հիւսիսային կէտէն մինչեւ Հարաւ-մանչուրեան երկաթուղին ճաբոնական խումբերուն կողմէ գրաւուած է։ Թէեւ ամէն կողմ հանդարտութիւնը կը տիրէ, սակայն զինուորական հսկողութիւնը կը շարունակուի ինչպէս պատերազմի ժամանակ։ Ճաբոնական բանակը զօրավար Անտոի հրամանատարութեան տակ Լիաօեանի կը գտնուի և զօրավար Օչիմայի հրամանատարութեան տակ վեց գումարտակներ երկաթուղիի գիծին երկայնքը հսկողութիւն կ'ընեն։ Զինուցիները կ'ուզեն որ երկաթուղիի գիծը երկարի Բէքինէն մինչեւ Մուքաէն, սակայն կ'երեւի թէ ասիկա Ճաբոնցիներուն գործին չի դար։

Անգլիացիներուն հետ ալ անհամաձայնութեան պատճառներ ունեցած է Ճաբոն։ Զինաստան փափաքելով Բէքին-Շուանթունկ երկաթուղին յիսուն փարսախ եւս դէպի հիւսիս երկարել, նոյնպէս 8ին անգլիական մեծ տունի մը հետ պայմանագրութեան մը եկած է մղոն գլուխ լեցուն գինով մը։ Ճաբոն կ'արգիլէ այս գիծին չինութիւնը առարկելով թէ մրցակից մը պիտի ըլլայ ան Հարաւ-մանչուրեան երկաթուղիին։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՉԻՆԱՍՏԱՆ.— Ֆուզէուէն կը հեռագրեն թէ գինեստան մը մէջ ծագած կռուի մը հետեւանքով, Զինական ոստիկանութիւնը ձերբակալեր է երկու Անգլիացի զինուորներ՝ որոնք չուաններով կապուելով ոստիկանատուն տարուեր են։ Անգլիական հիւպատոսը պահանջեր է առժամարար ազատ արձակել ձերբակալուած զինուորները, բայց չինական իշխանութիւնները մերժած ըլլալով, երկու զինուորները գիշերը բանտը անցուցեր են՝ չատ գէշ պայմաններու մէջ։ Բրնութիւն մը բացուած է այս մասին։

ԱՄՈՒՍՆԱԼՈՒԹՈՒՄԸ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳԱՂՈՒԹԵՐՈՒ ՄԷՋ.— Ֆրանսայի և Եւրոպական կարգ մը ուրիշ երկիրներու մէջ ամուսնալուծութիւնը երկար բարակ ձեւակերպութեանց ենթակայ կը Ցայ տակաւին։ Կ'երեւայ թէ ժամանակը չատ յարգի է նոր Զելանտայի մէջ՝ ուր ամուսնալուծման պէս խնդրի մը համար այդքան զբաղում չատ-զանց աւելորդ կը նկատուի։ Ապացոյց՝ հետեւեալ պատմութիւնը։— Նոր Զելանտայի ընակիչներէն մէկը՝ ձօն Թէյլըր՝ ամուսնական բոլոր ասելի կամ անասելի փորձանքներուն ենթարկուած էր ժամանակէ մը ի վեր։ Կինը՝ յաճախ կը լքէր ընտանեկան յարկը, և վերադարձին ոչ իսկ հաշիւ մը կուտար իր տարաբաղդ ամուսնին։ Այս վերջերս սակայն, կինը սովորականէն աւելի երկար ժամանակ բացակայած ըլլալով, Թէյլըր կ'որոշէ ամուսնալուծման դիմել և կը դիմէ ձեռնհաս դատարանին։

— Անունդ՞դ, կը հարցնէ դատաւորը։

— Արթըր ձօն Թէյլըր։

— Դո՞ւք էք բողոքողը։

— Այո՛։

— Ձեր կինը տակաւին տուն չէ՞ դարձած։

— Այո՛։

— Ամուսնալուծո՞ւմ կը խնդրէք։

— Այո՛։

— Շա՛տ աղէկ, ամուսնալուծուած էք։

Ահա այս կերպով կը կատարուի ամուսնալուծութիւնը այդ երանելի երկրին մէջ։ Խեղճ ձօն Թէյլըր ոչ իսկ վերարկուն հանելու ժամանակ ունեցած էր։ Դատարան մտած էր ամուսնացած, և հինգ վայրկեան վերջ անկէ կը մեկնէր իբր ամուրի։

ԱՆԳԼԻՈՑ ԿԸ ՍՊԱՌՆԱՆ... ՄՈՒԿԵՐԸ.— Այս զարհուրելի կրծող անասունները, որոնց երեսէն ամէն տուն այնքա՜ն վնասի կ'ենթարկուի, ժամանակէ մը ի վեր արտաքոյ կարգի առատութեան մը հասած են Մեծն Բրիտանիոյ մէջ։ Մուկերը՝ ճշմարիտ արտաւիրք մը դարձած են բրիտանական կայսրութեան ամէն կողմերը, ու թէեւ մինչեւ այսօր չատ միջոցներ ձեռք առնուած են զանոնք փճացնելու համար, բայց ո՛և է նշանակելի արդիւնք մը ձեռք չէ բերուած։ Այս պատճառաւ հիմայ Անգլիոյ մէջ մասնաւոր ընկերութիւն մը կազմուած է, մի՛ միայն մուկերը ոչնչացնելու նպատակով։ Արդէն իսկ՝ Լոնտոնի ամենահեռ պանդոկներէն մէկուն մէջ տեղի ունեցած է առաջին գումարում մը, և խորհրդակցութիւններ կատարուած են այդ մասին։ Ընկերութեան կ'օժանդակեն չատ նշանաւոր մարդիկ՝ ինչպէս Լորտ Էվպըրի, Սըր Պրընթըն, Սըր Պրոուն, Սըր Ճօնթըն, եւայլն։ Կը հաւատան թէ մուկերը, հաճեմատաբար կարճ ժամանակուան մը ընթացքին, մօտաւորապէս 250 միլիոն ֆրանքի վնաս պատճառած են Անգլիոյ մէջ։ Գլխաւորաբար Նաւահանգիստներու և նաւային մթերանոցներու մէջ կը լայնանան այս վնասակար անասունները։ Զկայ նաւ մը որ Նաւահանգիստի մը մօտեցած միջոցին անոնց յարձակման առարկայ չդառնայ։ Մասավաճառները, հացագործներն ու նպարավաճառները նոյնպէս մեծ վնասներու կ'ենթարկուին անոնց պատճառաւ։ Մուկերուն վնասը միայն նիւթական չէ։ Անոնք յաճախ կը փոխադրեն չատ սոսկալի ու փոխանցիկ հիւանդութիւններ, կը վարակեն մանաւանդ մարդկային սնունդին յատկացուած չատ մը կենդանիներ։ Տանիմարքայի մէջ՝ 10 տանթիմ պարգեւ կը տրուի իւրաքանչիւր սպանուած մուկի համար։ Այս համնատ վարձատրութեան չնորհիւ, մի միայն ներկայ տարուան ընթացքին 100,000 մուկեր սպանուած են այնտեղ։ Այս փորձը թէեւ 18,000 ֆրանքի նստած է Դանիական իշխանութեանց, բայց հաշիւ եղած է որ եթէ երբէք այդ մուկերը սպանուած չըլլային, մօտաւորապէս մէկ միլիոն ֆրանքի վնաս պիտի պատճառէին։ Ինչպէս կը տեսնուի, ձեռք բերուած խնայողութիւնը զզուելի բան չէ։ Անգլիոյ մէջ կազմուած ընկերութիւնն ալ՝ մուկերու ջնջման համար կ'առաջարկէ պարզեւի դրութիւնը։ Ցուսալի է որ անգլիական կառավարութիւնն ալ աջակցի այդ ընկերութեան որուն կազմութիւնը ուրախութեամբ կ'ողջունուի բոլանդական Անգլիոյ ժողովուրդին կողմէ։

ՓՈՂՈՑ ՄԸ ՄԻՄԻԱՑՆ ԿԻՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ.— Բէննէտի Բօրդ անուն փողոցը որ Լոնտոնի ճիշդ կնդրոնը կը գտնուի ցարդ անծանօթ էր երբ Լոնտոնի քաղաքապետութիւնը իր ըրած քննութեանց մէջ նկատեց որ այդ փոքրիկ փողոցին մէջ եօթը տուն կան և այդ տուներուն վարձակալներն ալ կիներ են միայն։ Եղեմ մը ուր Եւայի թոռնուհիներ կը ճախրեն առանց Ադամի մը։ Կերեւայ որ քառասուն տարիէ ի վեր այս փողոցին մէջ միայն կիներ բնակած են։ Ընդհանրապէս համնատ գործաւորուհիներ են զորս կը խրախճեցնէ լոկ մարդու մը ներկայութիւնը, դուռերը կը գոցուին, վարագոյրները վար կառնուին, այնպէս որ անցորդը ինքզինքը ամայի փողոցի մը մէջ կը կարծէ։

ԼՈՒՏՅՈՒՆ ԱՂԲԱՏՆԵՐԸ.— Վիճակագրութեան մը համեմատ միայն Լոնտոնի մէջ կառավարութենէն կը նպաստաւորուին 126,000 անձեր որոնց 79,000ը կառավարութեան չենքերու մէջ կը բնակին։ Այս թիւը անցեալ տարուընէ ի վեր աճած է։ Արդարեւ 2930 հոգի աւելցած են, թէեւ 1904ին 127,623 և 1905ին 127,072 եղած է։

ՔՐՈՆԻԿ

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՅԻ ՓՈՔՐԻԿՆԵՐԸ

Օր մը երբ Ցիսուս Ցաճարին մէջ կը քարոզէր, տասնի մօտ տղաքներ մանչ ու աղջիկ հաւիւ 7—8 տարեկան, ձեռք ձեռքի բռնած ժողովրդեան մէջէն տեղ գտնելով մինչեւ Քրիստոսի մօտերը եկան ու սկսան անոր ոսկեծորան քարոզները մտիկ ընել։ Փոքրիկներն այնչափ ազդեցան Երկնային վարդապետին հոգեշունչ խօսքերէն, որ քարոզին աւարտելէն ետք խմբովին դէպի Անոր կողմը ուղղուեցան, որպէս զի ձեռք դնէ իրենց վրայ ու օրհնէ զիրենք։

Քրիստոս երկար տեւող քարոզէ մը յոգնած էր. աչակերտները կարծեցին որ տղաք ձանձրոյթ պիտի պատճառեն Անոր, ուստի փոքրիկներուն առջև կեցան ու թող չտուին որ անոնք Յիսուսի մօտենան։ Յիսուս որ վերջին ծայր կը ցիրէր տղաքը։ յանդիմանեց աչակերտները ու հրաման ըրաւ որ տղաքը չարգիլին իրեն գալէ։ «Աստուծոյ Արքայութիւնը այս փոքրիկներուինն է» ըսաւ և մէկիկ մէկիկ օրհնեց տղեկները իր ձեռքը անոնց վրայ դնելով։ Հետեւաբար ո՛վ որ փոքրիկ տղեկներուն կ'օգնէ, ո՛վ որ զանոնք մխիթարել ու ուրախացնել կը ջանայ, ամէնէն հաճելի գործը ըրած կ'ըլլայ Յիսուսի համար։

Մանզուլեի ընթերցողներուն կը ներկայանայ ահաւոր առիթ մը փոքրիկները ուրախացնելու և Աստուծոյ ու մարդկանց հաճելի ծառայութիւն մը մատուցանելու։

Հիւանդանոցի փոքրիկներու նուիրուած կաղանդչէքը բաւական կարեւոր գումարի մը հասաւ և սակայն դեռ բաւական մեծ գումար մը պէտք է թէ՝ Հիւանդանոցի պատսպարեալները և թէ Որբանոցի երկսեռ ուսանողները պատշաճապէս կաղանդելու և անոնց բերանը անուշցնելու համար։

Երէկ հրատարակած էինք Հիւանդանոցին զրկուած նուիրատուներու ցանկը. այսօր ալ չնորհակալութեամբ կը հրատարակենք նուիրատուներու Ե. ցանկը.

Փոքրիկն Գէորգ	Հ. Գալէնորածինն Եդուարդ (տէրեան)	20
Աստղիկ		
Վարսենիկ Նուպար	Յ. Եէսիգարտաչեան	5
Պետրոս էֆ.	Թեփավաճառ	10
Մարտիրոս էֆ.	Արամեանի որդին	
Լեւոնիկ		5
Կեսարացի Երուանդ էֆ.	Կ. Շիրինեան	5
Սիրվարդ	Մ. Փափազեան	5
Միհրան	Անթուանէֆ. Գիւ-	10
Աստղիկ-Նուարդ	(անճեանի որդիք	
Սարգիս էֆ.	Զարֆճեան՝ սաիրիչ	10
Գարեգին էֆ.	Բիւլհանեան »	5
Վարսենիկ Գրիգոր	Ս. Աչճեան	5
Պերճ	Զագրճեան	10
Պէնոն Պէրճ Նուպար Վահան	Ա. Մաղլճեան	10
Հերմինէ Մելինէ	Կիր. Մալխասեան	20
Ագապի	Նազարէթեան	5
	Գումար	125
	Երէկուան գումարը	552
	Համագումար	677

ԳԱԼՖՍԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑ

Մեր բարեպաշտ ժողովուրդը որ միշտ գիտէ բաժին հանել կարօտներուն ու չքաւորներուն, Խազիւղի Գալֆասեան Աղջկանց Որբանոցն ալ ուշադրութեան առարկայ դարձուցած և որբուհիներուն իբր կաղանդչէք դրամ զրկել սկսած է։

Այս առթիւ ստացած ենք հետեւեալ գումարը.

Թեփավաճառ Պետրոս էֆ.		10
Վարսենիկ. Գրիգոր	Ս. Աչճեան	5

ԶԱՒԱԹԻՈՑ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ քարոզիչ Տ. Գնել Ծ. վրդ. Գալէմքեարեան, Իզմիրեանց Գրական Ճանճաճողովոյ որոշմամբ, Զաւաթիոյ մատենադարանին տեսուչ կարգուեցաւ։

Ս ՊՍՏՐԻՈՐՔ Հայրը, չաբաթ որ Հիւանդանոցի Տնօրէնութեան պաշտօնագիր մը զրկելով, արտօնած է որ Տ. Ազան Ծ. վրդ. Համամճեան Հիւանդանոցէն մեկնի, Գատրգիւղ իր ընտանեկան պարագաներուն քով։

ՄԱՔՐԻԴԻՒՂԻ Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյն մէջ, կիրակի առաւօտ եկամեան եռանմարդ ի ներկայութեան խուրձն բազմութեան մեծ յաջողութեամբ երգուեցաւ։ Մայր եկեղեցւոյ դպրաց դասուն կողմէ, առաջնորդութեամբ եռաձայնապետ Գ. էֆ. Մէհտէրեանի։ Նոյն օրուան համար, Բիւզանդ էֆ. Հանէսեան բարեսիրաբար տրամադրելի ըրած էր իր օրգը, ինչպէս որ ուրիշ պնդամներ ալ տրամադրելի ըրած է։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ Պատր. Փոխանորդ Տ. Եղիշէ Ծ. վրդ. Զիլինկիրեան, ապրիլ օր Օրթագիւղի եկեղեցիին մէջ հոգեւանգաստեան պատարագ մատոյց Պարիարքարանի յարաբերական դիւանի պետ Կարապետ էֆ. Խաչատուրկանի վաղամուռիկ զաւկին՝ Սուրէն Խաչատուրեանի հոգւոյն համար, մասնաւոր տարելիցին առթիւ։ Պատարագէն յետոյ հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուեցաւ։ Սրտայոյզ արարողութեամբ, որ ներկայ կը գտնուէին բազմաթիւ թաղցիներ, վերջին յարգանք մը ընծայելու համար Պարիարքարանի յարգելի դիւանապետին ողբացեալ որդւոյն յիշատակին։ Ներկայ էր նաեւ Պէշիքթաշի քարոզիչ Տ. Մովսէս եպիսկ. Կէօմրիւքճեան։ Սիմոն էֆ. Գայսէրլեան, որուն դրասենեակը կը պաշտօնավարէր վաղամեռիկ երիտասարդը, ներկայ գտնուելով հոգեհանգստեան արարողութեան, երկու ոսկի նուիրած է Օրթագիւղի Աղքատախնամին։ Կարապետ էֆ. Խաչատուրեան եւս 40 ղրուշ նուիրած է նոյն մարմնոյն։

ԱՃԲԻ Տիկին Թավշանճեան և իր քոյրը Տիկին Էգնեան եէնի գաբուի մէջ իրենց սեփականութիւնը եղող գեղեցիկ տուն մը նուիրած էին թաղին եկեղեցւոյն և միւնոյն ատեն 200 ոսկիի նուիրատուութիւն մըն ալ ըրած էին այդ տան նորոգութեան համար, պայմանաւ որ չենքը յատկացուի թաղին փոքրիկներուն մանկապարտէզի։ Թաղ. Խորհուրդը նորոգութիւնը կատարել տուած և զայն աւարտած ըլլալով, մանկապարտէզի սանները անցեալ չաբթուընէ հոն փոխադրուած են։ Նոյն չենքին նորոգութեան առթիւ, նուիրուած դրամէն 70 ոսկի պարտք մը մնացած ըլլալով, Թաղ. Խորհուրդը որոշած է մանկապարտէզի հին չենքը քակել և հնարաւոր վաճառել և արդիւնքը յատկացնել նոյն պարտքին հատուցման։ Մէկ քանի գնորդներ 6000 ղրշ. գին տուած են թէև. նոյն հնգիսզին, սակայն Թաղ. Խորհուրդը կը յուսայ թէ դեռ աւելի վճարող գնորդներ պիտի կրնայ գտնել։

ԵՕԶՂԱՏԻ առաջնորդ Տ. Խորէն վրդ. Դիմաքսեան իր երեք ամիս տեւող թեմական այցելութիւնը աւարտելով Եոզղատ վերադարձեր է։ Առաջնորդը պտտեր է մեծ և փոքր բոլոր գիւղերը, ամէն գիւղի մէջ թաղական խորհուրդ կազմելու, դպրոցներ բացեր և իւրաքանչիւրին մէջ մէկ քանի օր մնալով հոգեւորապէս մխիթարեր է ժողովուրդը ամէն տեղ սիրալիր ընդունելութիւն գտնելով։

Եօզղատի վիճակը կը բաղկանայ երկու գաւառէ, երեք գաւառակէ, չորս գիւղախումբէ և քսանութօթը գիւղերէ։ Եօզղատի մէջ կայ 1800 տուն։ Զորում՝ 150, Սունկուրլու՝ 300 տուն։ Ամբողջ վիճակին մէջ կայ 39 եկեղեցի, 42 դպրոց և 58 քահանայ, իսկ ամբողջ վիճակին մէջ 220 տուն հայ-բողոքական կայ։

ԱՌԶԻ ԳԻՇԵՐ կէտին-Փաչայի եկեղեցիին մէջ կատարուեցաւ պսակադրութիւնը տաղանդաւոր Ռուբէն էֆ. Տաղուտեանի աղջկան Օր. Նազլիկի՝ Տիգրան էֆ. Սարլպէնկեանի հետ, կնքահայրութեամբ Յարութիւն էֆ. Տաղուտեանի։ Զեռնտուութիւնը կատարեց Տ. Գալուստ քհն.։ Ներկայ էին երկու կողմի բազմաթիւ ազգականներ և համակիրներ, որոնք յետոյ իրենց չնորհաւորութիւնները ուղղեցին նորապսակ զոյգին և պարագաներուն։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ.— Եդուարդ էֆ. Խ. Ղազարոսեանի ընդ Օր. Մաքի Գ. Մագուլեանի ամուսնութեան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են.—

Տէր և Տիկին Ա.հեւոիս Ս. Բէքմէզեան և Տէր և Տիկին Անտոն Ս. Բէքմէզեան 216 ական դրուշ։

*** Սիմոն էֆ. Թոգաթեանի ընդ Օր. Վիքթորիա Աճէմեանի ամուսնութեան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի մէկ օսմ. ոսկի նուիրած է Վսեմ. Բարսեղ էֆ. Հալաճեան։

*** Յարութիւն էֆ. Ալիքբարքեանի յուղարկաւորութեան փոխան ծաղկեպսակի 108 դրշ. նուիրած է Սարգիս էֆ. Թաշճեան ճարտարապետ։

*** Հանգուցեալ այրի Տիկին Պայծառ Արդարեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են. Մելիք և Կրօն էֆ.ք Արդարեան 540 դրշ.։ Տէր և Տիկին Նիկողոս Զիզմէճեան 108, Տէր և Տիկին Մինաս Զիզմէճեան 108, Միհրան էֆ. Զիզմէճեան 108, Հերակլէս էֆ Տէյիրմէնճեան 54 դրուշ։

ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆ ԵՒ ՄԱԳՈՒԼԵԱՆ ԼԱՐՍՆԹՔ

Ղազարոսեան և Մագուլեան ընտանեաց ազգական և համակիր բարեկամ հարսնեւորներու ընտրեալ բազմութեան մը ներկայութեան, երէկ Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյն մէջ մեծ շուքով և հանդիսաւոր կերպով կատարուեցաւ պսակադրութեան հանդէսը խուրսաւաքի վաճառական Երուանդ էֆ. Խ. Ղազարոսեանի Օր. Մաքի Գ. Մագուլեանի հետ, կնքահայրութեամբ փեսին հօրեղբօր Աբրահամ էֆ. Ղազարոսեանի։ Կը նախագահէր Բերայի քարոզիչ Տ. Հմայեակ եպս. Դիմաքսեան իր չուրջն ունենալով Տ. Գրիգորիս Աբարդեան, Տ. Տիրայր Մարգարեան և Տ. Եղնիկ Պապեան Ծ. վրդ.ները և Բերայի եկեղեցեաց քահանայից դասը։ Թաղ. Խորհրդոյ կարգադրութեամբ, ի պատիւ փեսին հօրեղբօր Խաչիկ էֆ. Ղազարոսեանի, որ Թաղ. Խորհրդոյ անդամներէն է, Էսատեան վարժարանի երգեցիկ դպիրներու խումբը, առաջնորդութեամբ դպրապետ Ռուբէն էֆ. Ճիվանեանի ներկայ էր և խիստ ներդաշնակութեամբ երգեց բոլոր երգերը։ Նոյնպէս Էսատեան վարժարանի ուսանողներէն Լիսեռ պատուիրակութիւն մը ներկայ էր եկեղեցւոյ երկու դասերուն մէջ, ուսանողուհիները բոլորովին ճերմակազգեստ։

Երրորդութեան տաճարը համակ լուսաշող պայծառութիւն մը առած էր, իր բազմաթիւ ջահերուն և լուսաւորդ խորանին լոյսերովը և ծանրագին գորգեր եկեղեցւոյն ատեանէն տաճարին մինչեւ արտաքին բակը ծածկած էին իրենց գոյնզգոյն նկարներովը։

Նշանի և հաւատարմագրի հոգեզուարճ երգերէն վերջ, փեսին տաներէց ծերունազարդ Տ. Թադէոս քհն. Թաթարեան խօսեցաւ ըստ Մաշթոցի խրատականը, որու հարսն ու փեսան իրենց մեծ «այո»ներովը պատասխանեցին, և ապա հարսին տաներէց Տ. Մարտիրոս քհն. Գալֆեան կատարեց ձեռնտուութեան վսեմ խորհուրդը։

Սոյն իրեբայաշորդ կրկին խորհրդաւոր խորհուրդներուն աւարտումէն ետք նախագահ Սրբազանը «Աբրահամ դամ օգնական ըստ դմա» բնաբանը ընտրելով գեղեցիկ քարոզ մը խօսեցաւ.

Ահա աստուածային այն մեծ ու գեղեցիկ նպատակը, որ դրուած է կնոջ ստեղծագործութեան պարագային բաւ։ Կինը ստեղծուած է իբր օգնական այր մարդուն։ Եթէ մարդ աշխարհի վրայ առանց անոր մնայ դատապարտուած ըլլար, մարդկութիւնը կատարեալ չի պիտի ըլլար։ Աստուած եթէ մարդը ստեղծեր ու կինը չստեղծեր և կամ կինը ստեղծեր ու մարդը չստեղծեր, ի՞նչ պիտի ըլլար մարդկութեան կեանքը։ Աստուած որ ստեղծեց կինը իբր օգնական մարդուն, իբր ընկեր անոր հրճուանքին կամ տառապանքին, ընկեր ուրախութեան կամ վշտին։ Եւ գիտէք թէ Աստուած երբ մարդը հողէն ստեղծեց, կինն ալ ադամանդէն կամ ոսկիէն չստեղծեց, այլ այր մարդուն, այսինքն նախամարդուն մարմնի կողին ոսկրէն ստեղծեց։ Այր և կնոջ մէկզմէկու հանդէպ ունեցած փոխադարձ պարտականութիւնները, սիրելիք, երկնային օրէնքն է, Աստուծոյ նպատակն է, զի կնոջ ստեղծագործութեամբ, Աստուծոյ միակ նպատակն էր այր մարդուն օգնական մը տալ։ Եւ ահա այս պահուն աստուածային այդ անդրանիկ կարգադրութեան մէջ խորհրդանշանն էր զոր կատարեց եկեղեցին, այս նորապսակ զոյգին վրայ։ Այս խորհուրդը միացուց երկու սիրտեր իրարու և երկու հոգիներ մէկ մէկու։ Ընտանեկան արտը մշակելու և զայն արդիւնաւորելու համար մէկ լուծի լծուած երկու եզներ, որոնց միացումը իրենց հոգեկան զօրացումը պիտի պատրաստէ։ Ապա նորապսակ ամուլին օժտեալ ձիրքերը և բարեմասնութիւնները թուելով չնորհաւորեց այս բարեգէպ միութիւնը և մաղթանքներ բրաւ անոնց երջանկութեան համար։

Պակի Խորհուրդին յատուկ արարողութեանց աւարտումէն ետք, ներկայ բոլոր հարսնեւորները առաջնորդուեցան Սրբանտիսի ընդունելութեան ընդարձակ սրահներէն մէկը, ուր տեղի ունեցան չնորհաւորութիւնք ու պատուասիրութիւն։ Դաչնակին հրաւէրովը, հարսնեւորք սկսան զոյգ զոյգ պարել, առաջնորդութեամբ պարի ուսուցիչ Խաչիկ էֆ.ի։ Ձոն ու առատ չքասեղան մը տրամադրելի եղած էր հարսնեւորներուն։

Բազմաթիւ չնորհաւորական հեռագրեր ու քարթեր ընդունեց փեսան Պոլսոյ արուարձաններէն և արտասահմանէն։ Իսկ չնորհալի հարսը ընդունեց բազմաթիւ և թանկարժէք նուէրներ։

Պատուասիրութիւնք, նուագ ու պար տեւեցին մինչև ուշ ատեն, և զուարթ տպաւորութեան ներքև մեկնեցան հարսնեւորք կրկնելով իրենց չնորհաւորութիւնները նորապսակ հարսին ու փեսին և անոնց պարագաներուն։

Ներկաներուն մէջ կը նշմարուէին՝ Վսեմ. Ռօպէր էֆ. Եազճեան և զաւակները՝ Օր. Մերսէհէս և Արամ պէյ Եազճեան, փեսին ծնողքը Տէր և Տկն. Խաչիկ Ղազարոսեան, Տէր և Տիկին Աբրահամ Ղազարոսեան, և Օր.ք Սիրանոյշ և Մելինէ Ա. Ղազարոսեան, Տէր և Տիկին Սարգիս Ղազարոսեան և Օր. Ազատնի Ս. Ղազարոսեան, Հրանդ էֆ. Ս. Ղազարոսեան, Այրի Տիկին Նուարդ Մագուլեան՝ հարսին մայրը, Օր. Ասրինէ Մագուլեան և Եղիա էֆ. Մագուլեան, Այրի Տկն. Գալինիկ Գրիգորեան, Տկն. Արաքսի Վասիլեան, Այրի Տկն. Ագապի Սրապեան, Գրիգոր էֆ. Մագուլեան, Լեոն էֆ. Գրիգորեան, Տկն. Կարապետ Մագուլեան, Տէր և Տկն. Պենոն Տէյիրմէնճեան և Օր. Տէյիրմէնճեան, Տէր և Տկն. Կարապետ Ֆրէնկեան և զաւակը, Օր. Արմէնուհի և Օր. Զապէլ Թէքէեան, Գերովբէ էֆ. Թէքէեան, Օր. Եւպրաքսէ Նշանթճեան, Տկն. Սիրվարդ Տէօքմէճեան, Տկն. Սաթենիկ Նիկոլեան, Տիգրան էֆ. Մ. Նիկոլեան, Մատամ Սատօք, Մատամ Պազիլան, Արամ էֆ. Պետրոսեան, Յակոբ էֆ. Պօշնակեան, Տկն. Տիրուհի Պապիկեան և զաւակը, Ռուբէն էֆ. Պապիկեան, Գէորգ էֆ. Տէմիրճեան և Օր. Ազատնի Գ. Տէմիրճեան, Տկն. Կարապետ Մագուլեան և զաւակունք, Խաչիկ էֆ Մագուլեան, Տքթ. Գէորգ էֆ. Զարֆճեան, Լեոն էֆ. Գրիգորեան, Տէր եւ Տկն. Հրանդ Մարգարեան, Տքթ. Գրիգոր էֆ. Ճէլալեան, քիմիագէտ Յովսէփ էֆ. Ճէլալեան, Օր. Ճէլալեան, Տէր եւ Տկն. Գաբրիէլ Սարեան, Օր.ք Հռիփսիմէ եւ Զարուհի Ս. Փափազեան, Տիկին Գրիգորեան, Աշոտ էֆ. Ֆրէնկեան, Տէր և Տկն. Երուանդ Միրիճանեան, Նշան էֆ. Ուզունօֆ, Օր. Արուսեակ Աստղիկեան, Մատամ Տքթ. Գարզալի, Կէտիկ փաչայի ամերիկեան վարժարանի տնօրէնուհի Միս Ճոնս, եւն.։

Խմբագրութիւնս այս առթիւ իր չնորհաւորութիւնները կը յայտնէ։

ԹՕՔԱԹԵԱՆ ԵՒ ԱՀԷՄԵԱՆ ԼԱՓՏՆԻՔ

Երէկ Բերա, Ս. Յարութիւն եկեղեցւոյն մէջ, շքեղ ու վայելուչ հանդիսաւորութեամբ, ժամը 8½ին կատարուեցաւ պսակադրութեան հանդէսը, առեւտրական հրապարակին ծանօթ Սիմոն էֆ. Գ. Թօքաթեանի, գրական հրապարակին ծանօթ բանաստեղծ և Հեռագրական վարչութեան ճարտարագէտներու սենեակին Տնօրէն Մկրտիչ էֆ. Սաէֆմեանի աղջկան Օր. Վիքթորիա Ահէմեանի հետ, կնքահայրութեամբ փեսին քեռայր և հեռագրական վարչութեան ընդհ. քարտուղար Մելքոն էֆ. Եիւզպաշեան։

Հանդէսին կը նախագահէր Զալաթիոյ քարոզիչ Տ. Գնէլ Ծ. վրդ. Գալէմքարեան, իր շուրջն ունենալով բազմաթիւ քահանաներ և դպիրներ։ Ս. Յարութեան տաճարը, սոնական օրուան յատուկ պայծառութիւն մը առած էր իր ամբողջ ջահերուն լուսազարդումովը։ Եղեցիկ դպիրներու ներդաշնակ երգեցողութեամբ Նշանի և հալաւորնէքի արարողութիւններէն ետք, փեսին տաներէց Տ. Գրիգոր քահանայ ձէպէճեան խօսեցաւ Մաշթոցի այն ընտիր խրատականը, որու շնորհալի հարսն ու փեսան պատասխանեցին իրենց մեծ «այո»ներովը։ Ապա ձեռնտուութեան վսեմ խորհուրդը կատարեց հարսին տաներէց Տ. Սահակ քահանայ Պէշիկթաշլի։

Սոյն խորհրդաւոր խորհուրդներուն աւարտումէն ետք, ներկայ բոլոր հարսնեւորները կաւքերով առաջնորդուեցան Սբլանտիտի ընդունելութեան սրբանոցին միոյն մէջ, ուր տեղի ունեցաւ պատուասիրութիւնք և շնորհաւորութիւնք։ Ներկաներէն Օր. Շաքէ Կիւլպէնկեան ֆրանսերէն գեղեցիկ ուղերձ մը արտասանեց. նոյնպէս Օր. Արփինէ Տ. Աճէմեան հարսին ուղղուած արտասանեց շնորհաւորական հայերէն գողտրիկ ոտանաւոր մը զոր պատրաստած էր յատկապէս Մկրտիչ էֆ. Աճէմեան իր աղջկան հարսնութեան առթիւ։ Ապա դաշնակի առաջնորդութեամբ սկսան զոյգ զոյգ պարել երկսեռ հարսնեւորները որոնք երբ յոգնէին իրենց հանգիստը կ'առնէին Թօքաթեանի համբաւաւոր ու ճոխ չքասեղաններուն մօտ, որ հարսնեւորներուն տրամադրութեան տակ դրուած էին։

Դաշնակ ու պար տեւեցին երկար ժամանակ և հարսնեւորք ուշ ատեն բաժնուեցան իրենց շնորհաւորութիւնները կրկնելով Թօքաթեան և Աճէմեան ընտանիքներուն։

Այս առթիւ շնորհաւորական բազմաթիւ հեռագրեր և քարթեր ընդունեց փեսան իսկ շնորհալի հարսը իրեն ուղղուած շնորհաւորական մաղթանքներուն հետ ընդունեց բազմաթիւ և մեծարժէք նուէրներ։

Ներկաներուն մէջ կը նշմարուէին Տիկին Յուլիդ Թօքատեան՝ փեսին մայրը, Տէր և Տիկ. Դասպար Թօքաթեան, Տիկ. Միհրան Թօքաթեան, Տէր և Տիկ. Մելքոն Եիւզպաշեան և Օր. Եիւզպաշեան, Մկրտիչ էֆ. Աճէմեան և զաւակները՝ Օր. Պէպրիս և Վաղինակ էֆ. Աճէմեան, Տէր և Տիկ. Տիգրան Աճէմեան և զաւակունք, Տիգրան էֆ. Եիւզպաշեան, Օր. Էօժէնի Եիւզպաշեան, Տիկ. Գէորգ Ասլանեան և Օր. Ասլանեան, Տիկ. Վահան պէյ Էսայեան, Տիկ. Էպէեան և Օր. Էպէեան, հոլանտական դեսպատան Ա. Թարգման Կարապետեան էֆ., Նուպար էֆ. Կարապետեան, Տիկ. Ստեփան Կիւլէսէրեան, Օր. Թումիկ Կեսարեան, Տէր և Տիկ. Վարդ Պատրիկ Կիւլպէնկեան և զաւակունք, Տէր և Տիկ. Ճանիկ Սինեմեան և Օր. Ճաֆճաֆեան, Գրիգոր էֆ. Իճատճեան, Յակոբ էֆ. Պոյնաքեան, Նշան էֆ. Մանուկեան, հեռագրական գլխաւոր պաշտօնեաներէն Մ. Լը Տիւք, Պօմպայի նախկին դեր-հիւպատոս Մանմուտ պէյ, արտաքին գործոց առեւտրական սենեկի Տնօրէն Հասան Նազմի պէյ, Օր. Ժիւլիէթ Հանրի, հեռագրական ճարտարագիտական սենեկի դեր Տնօրէն Բիքթաթ պէյ, հեռագրական վարչութեան պաշտօնէից ընտրութեան յանձնաժողովոյ, քարտուղար Իպրահիմ պէյ, Տէր և Տիկ. Լեւոն Ասլանեան, Տէր և Տիկ. Խորոլ Լազեան, այրի Տիկ. Յովսէփ Կեսարեան, հեռագրական վարչութեան ճարտարագէտներու սենեկին դեր-Տնօրէն Մէհմէտ Էմին պէյ, Ժորժ Ապտուլլահ էֆ. և Օր. Բօզ Ապտուլլահ, Հրանտ էֆ. Թաչճեան, Մկրտիչ էֆ. Նորիկեան, Տէր և Տիկ. Կարապետ Գարամանճեան, Օրք. Շամլեան և Մկրտիչ էֆ. Շամլեան, և դեռ ուրիշ հրաւիրեալներ։

Խմբագրութիւնս այս առթիւ իր շնորհաւորութիւնները կը յայտնէ։

ԹՈՒՐՔԻԱ

ԱՄԷՆՈՒՆ ՏԱՐԵՑՈՅՑԸ Բ. ՏԱՐԻ, 1908

Ստացանք մեծադիր 400ի մօտ էջերու մէջ ամփոփուած 1908ի այս Տարեցոյցը, որ խնամով պատրաստուած գործ մըն է, ուր ամէն հասակի ու սեռի համար ընթերցանութեան բազմաթիւ նիւթեր, արձակ ու ոտանաւոր, գիտելիքներ, առածներ և այլն, և այլն իրարու կը յաջորդեն։ Հեղինակը մասնաւոր ճիգ ըրած է կարելի եղածին չափ շատ բան տալ իր ընթերցողներուն, և այս առթիւ գրքին մեծագոյն մասը խտացուցած է մանր 8 բուն թօ գիրերու մէջ։ Բազմաթիւ պատկերներ կան ամէն դասակարգի ծանօթ անձերու։ Տպագրութիւնը խիստ խնամով և մասնաւոր հոգածութեամբ կատարած են Տ. Ներսէսեան եղբայրները, որոնք արդէն կարճ ժամանակի մէջ ցոյց տուին իրենց գեղարուեստական ճաշակը։ Դիներն է 10 ղրուշ։ Կեդրոնատեղի՝ Տ. Ներսէսեան Տպարան։

Կիւմիւշեան ընտանիքը և պարագաները իրենց շնորհակալիքը կը յայտնեն ամէն անոնց որոնք հաճեցան ներկայ գտնուիլ ոսկերիչ Մ.Հ. ԳԱԲՐԻԷԼ Էֆ. ԿԻՒՄԻՒՇՃԵԱՆԻ յուղարկաւորութեան և իրենց ցաւակցութիւնը յայտնեցին այս տխուր առթիւ։

*** Երէկուան մահազդին մէջ յուղարկաւորութեան ժամը փոխանակ 9ի, սխալմամբ 6 դրուած էր։

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

30 Դեկտեմբեր 1907

Ֆրանսական 3%	95.47
Օսմանեան Միացեալ բաց.	94.15
» » գոց.	94 40
Երկաթուղի	170.—
Պանք Օթթօման	692.—
Պալիա Քարա Այտըն	430.—
Թրանսվալ	46.—
Ռիօ Թինթօ	1654.—

ՆԵՐՔԻՆ

ԱՍՏԻՃԱՆ.— Ուլայի Ա. ասպիճան տրուեցաւ Արտաքին գործոց նախարարութեան մասնաւոր դիւանին դեր-Տնօրէն Նիհատ պէյի։ Ուլա Բ.՝ Երկրագործական նախարար Սէլիմ փաշայի տղուն՝ Հալիմ պէյի։ Սալիսէ՝ Բերայի թաղապետութեան հաշուակալութեան քարտուղարներէն Մէհմէտ Ֆազլ էֆ.ի և Պոլսոյ առւտր. Ա. դատարանին քարտուղարներէն Նիյմէթ պէյի։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.— Օսմանբէի Դ. պատուանշան տրուեցաւ Սկիւտարի նախադատ ատեանին հարցաքննիչ անդամ Սամի պէյի և Դ. Օսմանիէ Պիզայի Իսարէի ժողովին Ա. քարտուղար Հաճի Ֆաիզ էֆ.ի։

ԻՐԱՒՈՒՆՔԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐ.—Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ, Սելանիկի մէջ եղածին պէս իրաւագիտական վարժարաններ հաստատուին նաև Հալէպի և Գոնիայի մէջ։ Այս առթիւ հարկ եղածները սկսած են գործադրուիլ։

ԴԱՏԱԿԱՆ Նախարարին հրամանին վրայ, Պոլսոյ և շրջակայից դատական քննիչ Շեֆվան պէյ քննեց Պոլսոյ բանտը և անոր բոլոր գործողութիւնները։

«ԻՆԹԻՔԱԼ»ի ԴՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.— Տէֆթէրխանէի վերատեսչութեան կանոնագրին 15րդ յօդուածը, ինչպէս յայտնի է, կը արամադրէ թէ ժառանգութիւն ստանալու և «ինթիքալ»ի գործողութեանց առթիւ այլ ևս պիտի չգանձուին վարձքի սակացոյցին համաձայն առնուող վարձքերը. միայն թէ ժառանգութեան և «ինթիքալ»ի իրաւունք ստացողները պարտաւոր են, այդ իրաւունքին տիրանալու թուականէն մինչև մէկ տարի, կատարել տալ «ինթիքալ»ի գործողութիւնը. իսկ այդ մէկ տարին անցնելէ ետքը դիմողները վարձքի սակացոյցին մէջ նշանակուած վարձքին կրկնապատիկը պիտի հատուցանեն։ Նաև վերոգրեալ յօդուածին տրամադրութիւններէն պիտի օգտուին անոնք որոնց ժառանգութեան և «ինթիքալ»ի իրաւունքը հաստատուած է ներկայ կանոնագրին հրատարակութեան թուականէն առաջ։ Սակայն Կ. Պոլսոյ մէջ այդ տեսակ գործողութեանց համար տարուած «իլմուխապէր»ները և կալուածական տումարներու մէջ հարկ եղած արձանագրութիւնները և գործողութիւնները կատարելու նպատակով արդուած տպագրեալ «իլմուխապէր»ները թէև բարապաններու միջոցաւ թաղապետական շրջանակներու «մալ մէմուրը»ներուն կը ղրկուին, բայց թաղապետական Ա. Բ. ու Զ. շրջանակներու «մալ մէմուրը»ները չեն ուզեր ընդունիլ այդ «իլմուխապէր»ները, ըսելով որ իրենց տակաւին զեկոյց մը եղած չէ։ Տէֆթէրխանէի վերատեսչութիւնը նկատելով որ այդ պարագան վերոգրեալ կանոնագրին անհամաձայն է և միանգամայն պատճառ կ'ըլլայ որ Տէֆթէրխանէի արձանագրութեանց և կալուածական տումարներուն միջև հակասութիւն մը տեղի ունենայ, գրեց Բաղաքակտութեան՝ ծանուցանել թաղապետական շրջանակներուն որ Տէֆթէրխանէի կանոնագրին տրամադրութեանց համաձայն տրուած «իլմուխապէր»ները ընդունուին և ըստ այմմ հարկ եղած գործողութիւնները կատարուին։

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՑՈՂՆԵՐ.— Երէկ կատարուեցաւ Ցամիրի մզկիթին մէջ կրօնական 76 ուսանողներու վկայականց բաշխման հանդէսը։ Իրենց երեք ուսուցիչներուն շնորհուեցաւ ոսկի Լիագաթ և ուսանողներուն ալ արծաթ Լիագաթ չքանչանները։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.— Ռումէլի կառավարութիւնը Մէռիթ պատուանշանին Ա. կարգը տուաւ Թնդանօթարանի և Կայս. զինուորական վարժարաններու ընդհանուր վերատեսուչ Զէքի փաշայի և նոյն պատուանշանին Գ. կարգը՝ պատերազմական վարժարանին դասախօսութեանց Տնօրէն գնդապետ Շեվգը պէյի ու օգնական Նաճի պէյի։ Կայս. Իրատէ մը արտօնեց այդ պատուանշաններուն գործածութիւնը։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ կայսրը Կարմիր Արծիւ պատուանշանին 3րդ կարգը տուաւ Պոլսոյ գերման դեսպանատան Խորհրդական Մ. ֆօն Պէյօվի և Ա. թարգման տօքթ. Կրզի։

ԽԱՐԲԵՐԴԻ նահանգին Մէջթուլֆի Ալի Նէյշաթ էֆ.ի տրուեցաւ Սանիէի ատիճան և նահանգին Իտարէի ժողովին անդամ Ալի պէյի ալ Սալիսէի ատիճան։

ՅՈՅՆ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ.— Ամալթեա կ'ըսէ թէ ստոյգ վիճակագրութեան մը նայելով Գոնիայի նահանգին Յոյն օրթոդոքսներուն թիւն է 40,000։ Օրթոդոքսները ամբողջ նահանգին մէջ ունին 60 վարժարան, որոնց 20ը աղջկանց, 3000 մանչ և 1500 աղջիկ աշակերտներով։ 30 եկեղեցի ունին 60 մատրանապետներով։

*** Սելանիկի մետրապոլիտը իր թեմին եկեղեցիներուն դիւաններէն գտած է զանազան դիւանագրեր և ուրիշ թուղթեր, որոնք հնագիտական մեծ արժէք ունին։ Թուղթեր կան որ 1740էն մնացած են, և կը պատմեն այդ ժամանակի իրողութիւնները և կը յիշատակեն ողողում մը որուն 800 հոգի զոհուած են։ Այս բոլոր թուղթերը հաւաքուեցան մետրապոլտարան և պիտի ուսումնասիրուին։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ Խորհուրդին որոշումով Տամիէթի ժամանումներուն դէմ բժշկական քննութիւն հաստատուեցաւ։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՊԱՆԵՐԱՆ Թոքատի գաւառին կարօտ երկրագործներուն փոխադարձ երաշխաւորութեամբ 18,857 ղրուշ փոխ պիտի տայ՝ երկրագործական անասնոց գնման համար։

ՇԵՐԱՄԱԲՈՒԹԱԿԱՆ ՄՐՑՈՒՄ.— 1908 տարւոյ Շերամաբուծական մրցումները պիտի կատարուին Արշիպեղագոսի և Գոնիայի նահանգներուն մէջ։ Արշիպեղագոսի նահանգին մէջ այդ մրցումներուն համար որոշուած են Հռոդոսի, Մաքրզի և Միտիլիի գաւառները և Սքանքէօյի գաւառակը. իսկ Գոնիայի նահանգին մէջ՝ Գոնիա քաղաքը, և Սիւլի, Նէվշէհիր և Ագշէհիր գիւղաքաղաքները։ Առաջին նահանգին մրցման կազմակերպութեան պաշտօնեայ կարգուած են Երկրագործական նախարարութենէն՝ երկրագործական մասնագիտաց ժողովին քննիչ Ճէմիլ պէյ և Հանր. պարտի վարչութենէն՝ Իզմիրի շերամաբուծական քննիչը. իսկ Գոնիայի մրցման կազմակերպութիւնը յանձնուած է նոյն նահանգին տիպար ագարակին Տնօրէն Ճէվտէթ էֆ.ի։

ՍԱՓՐԻԶՆԵՐԸ.— Նկատելով որ սափրիչներու գործիքներուն միջոցաւ սիրոդիտեան սխտերը կրնան փոխանցուիլ, ամէն կողմ զեկուցուեցաւ որ սափրիչները գործի սկսելէ առաջ աղէկ մը լուացուին օճառով, սանտրերը և խուզանակները ամէն անդամ 5 տրամ սուսայով լուծուած 100 տրամ ջուրի մէջ մաքրուին, մկրատները, ածելիները և մաղի մեքենաները օճառոտ և եռացած ջուրի մէջ ձգուին 10 վայրկեանի չափ և կամ ալքոլով սրբուին։ Իսկ այն սափրիչները որ սիրոդիտեան սխտէ վարակուած են, չպիտի գործեն մինչև որ աղէկ մը ապաքինին։

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ.— Առեւտրական ծովային դատարանը դեկտ. 17 թուականի պաշտօնական ծանուցումով մը սնանկ կը հռչակէ Պոլիս, Մահմուտ Փաշա, Մէհմէտ Փաշա խան, 14 թիւ հաստատուած Եազկատցի Ինճէ Յակոբեան եղբայրները։ Դատարանին անդամ Էյուպ Սապրի պէյ ժիւտ քօմիսէր և փաստաբան՝ Թորոս Եազճեան և Տիրան Երկանեան էֆ.ները առժամեայ սէնտիք կարգուեցան։ Մնայուն սէնտիքներ կազմելու համար պահանջատէրները կը հրաւիրուին առաջիկայ Յունվար 7ին երկուշաբթի օր ժամը 7ին դիմել նոյն դատարանին սնանկութեանց սենեակը։

ՆՈՒԱԶՈՒՐԴ.— Շերքէթի Խայրէի Համիտիէի վարչութիւնը նուազուրդի դրած է իր 15000 օրինակ բաժնեթուղթերուն տպագրութիւնը՝ արուած օրինակին համաձայն։ Աւելի մանրամասն տեղեկութիւններ առնելու համար դիմել ամէն երկուշաբթի և հինգշաբթի ժամը 4էն մինչեւ 10 Դալաթիա, Օմ. Պանքային մօտ, Սինասոն խան, նոյն վարչութեան կեդրոնը։ 1—5

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԸՆԴՀԱՐՈՒՄ.— Երէկ եաղքաբանի նաւամատոյցին մէկ մակոյկը երբ մէջը ուղեւորով մը Պոլսոյ կողմը կ'անցնէր, Սքիլլօս անուն նաւաձիգը զարնուեցաւ անոր։ Մակոյկը ընկղմեցաւ, բայց մակուկավարն ու ճամբորդը ազատուեցան։

ՄԱՀԱՑՈՒ ՕՂԻՆ.— Գինովութեան մրցանակը կիներուն մէջ ալ չանողներ կան։ Վերջապէս ֆէմինիզմի դարուն մէջ ենք։ Սակայն օղին՝ կալանքերի չունի։ Բաչա Պաղչէի ապակիի գործարանին աշխատաւորներէն Աւստրիացի կին մը՝ Վանավէչէք ամէն օր իր մխիթարութիւնը կը գտնէր օղիի չիշին մէջ։ Այս կինը առջի օր ըստ սովորութեան խմեց, սակայն քիչ ետք ինկաւ թմրած։ Բժիշկներ երթալով հաստատեցին միայն մահը՝ որ ալքոլէն առաջ եկած էր։

ԾԱՆՐ ԱՐԿԱԾ.— Էտիրնէ Գաբուլ կողմը, Իպրահիմ աղայի օրճարանին վրան չինուած նոր յարկի մը մէջ գործաւորներէն ծեփիչ Մուսթաֆա և Մահմուտ երէկ երբ կ'աշխատէին, լաստակերտը որուն վրայ կեցած էին, փրթաւ և մարդիկը 12 մէթր բարձրութենէ մը փողոց գլորեցան։ Երկուքն ալ ծանրապէս վիրաւորուեցան և զգայազիրկ վիճակի մէջ փոխադրուեցան հիւանդանոց։

ԲՂՈՂՈՒՄ.—Պանտրմայէ կը գրէ մեզի Վրոյտ.—Անցած չաբթու տեղացած յորդահոս անձրեւներէն Քիրմաթիի մէջէն անցնող գետակը յորդելով, ինչպէս ասկէ քանի մը ամիս առաջ, այս անգամ ալ բաւական սուղի նստաւ տեղացիներուն։ Անձրեւէն կազմուած հեղեղները, քէր տարեր են եղերքի խարխուլ ու փայտաշէն խանութները, պատճառ ըլլալով նաեւ թիւփէնկճի Հասան անուն անձին կորստեան որ նոյն պահուն կամուրջէն կ'անցնէր. երեք ժամ անդին խեղճ մարդուն դիակը գտնուեցաւ։ Այս երկրորդ անգամն է որ գետակը իր արտակարգ յորդումով թանկագին ինչքերու ու մերթ ալ անձերու կորստեան պատճառ կ'ըլլայ։ Հետեւաբար վստահ ենք որ ձեռնհաս պաշտօնարանը այս մասին պիտի տնօրինէ կարեւորը։

Զիւնը առաջին անգամ ըլլալով հոս ալ փռեց իր ճերմակ սաւանը։ Օդը այժմ ցուրտ է։

ՀՐԴԵՀՀ.— Գրեցինք թէ չաբթի գիշեր հրդեհ ծագեցաւ Սուլթան Համամ մանիֆաթուրայի վաճառական Գառնիկ, Միհրան և Արշակ Արշաւիր եղբարց մթերանոցէն, որ մասամբ այրեցաւ։ Այրածները 200 ոսկի արժողութեամբ 100 ծրար ապածոյ և կերպասներ են։ Հրդեհը արկածով ծագած է։

ՓՈՂՈՑԻ ԳՈՂԵՐԸ.— Մոնիթէօր կ'ըսէ թէ Բերայի վերի կողմերը փողոցի գողերը այնչափ չատցած են որ կիները ցորեկ բարի նոյն իսկ չեն համարձակիր մինակ փողոց ելլել։ Շաբաթ օր ժամը 6ին, երկու կին, աղջիկ մը և տղայ մը Ֆերիգիւղի Նօթր Տամ եկեղեցին կ'երթային։ Ճամբան ամայի փողոցի մը մէջ, յանկարծ իրենց դէմը ելաւ լայն տաբատով և պղտիկ քաջքէթ մը գլուխը դրած մարդ մը որ յարձակեց աղջկան ձեռքի պայուսակը։ Աղջիկը թող չտուաւ. ասոր վրայ յարձակողը բարկացած՝ բռունցք մը տուաւ աղջկան կուրծքին և զայն տապալեց ցեխերուն մէջ ու փախաւ պայուսակը առնելով։ Կիներուն աղաղակներէն, շրջուն երեք վաճառորդներ հասան, սակայն չհամարձակեցան բռնել գողը որ դաշոյն մը կը շարժէր։ Պայուսակին մէջ կար երեք մէճիտ և քսանիմը 10նոց։

*** Բերայի ոստիկանութիւնը նկատելով որ չորս-հինգ օրէ ի վեր Շիշլիի, Բանկալթիի, Ֆերիքէօյի ու Օքմէյտանի ամայի վայրերը գողութեան դէպքեր կը պատահին, հարկ եղած միջոցները ձեռք առնելով Գասըմ Փաշայի կողմերէն Իսմակ, Բէճէպ, Հիւսամէտտին ու Էմին անուն չորս հոգի և Էլմա Տաղի կողմերէն ալ Հասան ու Անկէլի անուն երկու Գնչուներ ձերբակալեց։ Ասոնք հարցաքննուեցան և անոնց յարձակումներուն ենթարկուողներուն հետ դէմ առ դէմ բերուելով, հաստատուեցաւ թէ իրենք էին չարագործութեանց գողութեանց հեղինակները։

ԱՇԽԱՐՀԱՇԱՐՁԻԿ.— Կեչվէչն Տիար Պարոնեան կը գրէ մեզի.— Աւստրիացի Մ. Էմմանուէլ անուն անձ մը որ եօթը տարիէն աշխարհի չրջանը պիտի ընէ 10 փարայով, Կեչվէչի սթասիոնէն անցաւ Պրուսա երթալու համար։ Իրեն հետ տեսնուեցաւ և հետաքրքրական տեղեկութիւնները տուաւ ինձ։ Ցիշելը Աւստրիա և Մաճառստանի մէջ կտրած է 2569 քիլոմ. տեղ, Պուլկարիոյ մէջ 1407, Սերպիոյ մէջ 442, Գարատաղի մէջ 276, Իտալիոյ մէջ 5577, Յունաստանի մէջ 2285, Կրէտէի մէջ 1597, Սուսամի մէջ 480, Ասիական Թուրքիա-Էնգարէ 6218 քիլոմէթր։

ՍԻՆԿԷՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԻՏԱԿԱՆ

5ՐԴ ՅՈՒՅՍԱՆԴԻՍԸ

Բերա, Մեծ-Փողոց, 343, Ա. յարկ

ԲԱՑ Է ԱՄԷՆ ՕՐ. ՄՈՒՏՔԸ ԶԲԻ

Մեծ մրցանակներ ստացած՝ 1900ի Բարիզի, 1904ի Սէն-Լուիի, 1906ի Միլանի և 1906ի Պրուսայի ցուցանդէսներուն մէջ։

Կէս օրէն վերջը կիներուն համար։ 1—5

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 29 Դեկտ.— Կը հաստատուի թէ Արքայական Ամրոցը 1908ին պիտի այցելէ Պերլին։ Էտուարտ թագաւոր իր գահակալութենէն ի վեր առաջին անգամ ըլլալով պիտի այցելէ Պերլին։

— Վիլհէլմ կայսր Ծնունդի առթիւ իր լուսանկարը նուիրեց Լորտ Բաղքապտին, ինքնագիր ձօնով։

ԲԱՐԻԶ.— Ծովային նախարարութեան եւմտացոյցին վիճաքանութեան պահուն ծովային նախարար ծովակալ Թոմսոն յայտարարեց թէ Ֆրանսա պէտք է պահէ նաւային Տէրութեանց մէջ բռնած դիրքը։ Նաւային չինութեանց յարմարաբար կատարուիլն արդիւնք է Խորհրդարանին աշխատութեանց դանդաղօրէն կատարուելուն և նաւարաններու անբաւականութեան, բայց միջոցներ ձեռք առնուած են որպէս զի 1906ի նաւային ծրագիրը ըստ կարելւոյն չուշացով ի գլուխ հանուի։ Օտար տէրութիւնները իրենց նաւային ծրագիրներուն գործադրութիւնը առաջ կը մղեն։ Ֆրանսա ալ պէտք չէ ոչ է զոհողութեան առջև ընկրկի նաւատորմի տեսակէտով հինգերորդ և նոյն իսկ վեցերորդ կարգ չլինալու համար։ Նախարարին այս խօսքերը ծափելով ընդունուեցան և Մեթալոյտն ընդունեց նաւային եւմտացոյցը։

ՀՌՈՄ.— Ֆիորիսկի տ'Իթալիա կըսէ թէ Ռուսիոյ և Իտալիոյ կառավարութեանց միջև բանակցութիւններ կը կատարուին՝ Նիքոլա կայսեր և Վիքտոր Էմմանուէլ թագաւորին միջև ժողովուստեսակցութեան մը համար։ Իտալիա կ'ուզէ որ այդ տեսակցութիւնը Հռոմի մէջ կատարուի, իսկ Ռուսիա ալ Նաբուլիի մէջ կամ բաց ծովի վրայ։

— Ծովային նախարարութիւնը աւանդից սնտուկէն երկու հարիւր միլիոն ֆր.ի փոխառութիւն մը բրաւ մեծ զրահաւորներու չինութեան համար։ Այս դումարը քսան տարիէն պիտի վճարուի մաս առ մաս։

— Թագաւորը ընդունեց Պատերազմական նախարարին հրաժարականը և անոր տուաւ Սէն Մորիս է Լազարի պատուանշանը ու անոր տեղ պատերազմական նախարար անուանեց ծերակուտական Մ. Սէվէրին Գալանա որ ճարտարագէտ է։

ՊԵՐԼԻՆ.— Վիլհէլմ կայսրը Ֆոն Պիւլով իշխանին նուիրեց նախարարապետին մեծ հօրը՝ Պիւլով զօրավարին անագապղինձէ արձանը։

— Վիլհէլմ կայսեր դաստիարակ խորհրդական Հինձբէրգը մեռաւ։

ԱԹԻՆԵ.— Նաւատորմի վերակազմութեան վրայ չրջած զրոյցները կը հաստատուին։ Ծովական Ֆուտնիէ ընդունեց Հելլէն նաւատորմը վերակազմելու պաշտօնը։

ԲԱՐԻԶ.— 1907ի պուլկարական փոխառութեան Դեկտ. 31ի հաշուեյարդարութեան առեն վերջնական թուղթեր միայն պիտի արուին, և ո՛չ թէ առժամեայ վկայագրեր։

— Ընկերվարական կուսակցութեան պետ Մ. Ժօռէսի աղջիկը յայտարարեց իր ծնողքին թէ որոշած է վանք մտնել և մօտերս մայրապետական քող պիտի ընդունի։

— Նախագահը այսօր ընդունեց Էլիզէի պալատին մէջ Քօնոգի դուքսը։

ՇԷՐՊՈՒՐ.— Այս առաւ պայթում մը տեղի ունեցաւ Վանդրուզ ընդծովեայ մարտանաւին մէջ։ Արկածին պատճառն մարդ չկար և հետեւաբար անձի կորուստ չպատահեցաւ։

ԱԿՐԱՄ.— Խրուադիոյ նոր կառավարիչ Մ. Բաքօձէ պարզեց իր ծրագիրը և յայտարարեց թէ նկատի պիտի առնէ Խրուադ ժողովուրդին փափաքը, որպէս զի երկաթուղիի պաշտօնէութեան լեզուն խրուադերէն ըլլայ։ Խոստացաւ նաև որ անխտիր ընդհանուր ընտրողութեան գրութիւնը հաստատուի։

ՍՈՖԻԱ.— Ֆէրտինանտ իշխանին և Բոս Բէօսթրից Էլէօնորա իշխանուհիին ամուսնութիւնը Փետր. 28ին պիտի կատարուի Էրնդպրուսի մէջ։

ՊԵՐԼԻՆ.— Եւմտական թերթերը իրենց չաբաթական տեսութիւններուն մէջ երկարօրէն կ'զբաղին եւմտական կացութեամբ և կ'ըսեն թէ վերջին օրերս յառաջ եկած բարձրացումները արդարանալի չեն և ասոր պատճառ եղած են մեծ պանքներն որ ուզած են բարձրել իրենց ամավերջի հաշուեկշիռները։

ԲԵԹԵՐՍԲՈՒՐԳ.— 15,182,000 բուպլ յատկացուեցաւ սուլտանջ ժողովուրդին համար։

«Ատամնաբոյժ Մ. Մարտիրոսեան»
Կարդալ չորրորդ երես

ՍԱԿԱՐԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

17/30 Դեկտեմբեր 1907

ՕՍՄ. ՄԻԱՑԵԱԼ ԲՈՆՍՈԼԻՏԷ

Երէկ առաւօտ բացուեցաւ Օ.Ո.	103 03
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ »	103 09½
Երէկուան էն բարձր գինը »	103 12
» էն վար գինը »	103 03

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երէկ առաւօտ բացուեցաւ ֆր.	165 37½
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ »	165 37½
Երէկուան էն բարձր գինը »	165 62½
» էն վար գինը »	165 37½

Միտիլիի Պանք		5 12½
Սելանիկի »	ֆր.	36
Բարատու Բրէվիլէժիէ	ֆր.	37.—
» Օրանէզ	»	30.—
Շերքէթը Խայրիէ	Օ. Ո.	44.—
Շերքէթը Խայրիէի Համիտիէ	Օ.Ո.	4.45
Թրամվայի բաժնեթուղթ	»	8 70
Ժիւբսանս Թոմմայ	»	4 45
» պարտատոմսագիր	ֆր.	462 —
Տէրքոսի ջուրի ընկ.	»	321.—
Անատոլ. երկ. բաժնեթ.	Ա. Ո.	16 20
Իզմիրի քարափ	»	592
Օսմ. Ապահով. Ընկ.	Օ. Ո.	4.15
Քարափ կ. Պոլսոյ	ֆր.	426.—
Թրանսվալ		45 —

ՑՈՒՆԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹԵՐ

Ցունական փոխառութիւն	ֆր.	237.—
Պանք Նաս. Կրէս.	»	423 50
» » » նոր	Օ.Ո.	3 98
Լաւրիոն	ֆր.	59 —

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Օսմ. ոսկին 100 ղ.էն	ղ. փր.
Ֆրանսական ոսկի	87.13
Անգլիական ոսկի	110 06
Բոլ	91 10
Մէճիտիէ արծաթ	108.07
» յատորդ	108.—
» մանրուք	105.10
Մէթալիք	99.20
Պէշլիք	103.20
Ռուպլի թղթադրամ	8.73
Քրիմից	50.—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոնի վրայ չէք	ղրչ.	110.25
Բարիզի » »	ֆր.	22.68¾
Վիէննայի » »	քուրոն	21.96
Գերլինի » »	մարք	18 64

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

28 Դեկտեմ. 1907

Ֆրանսական Ռանթ 3%	95 35
Օսմ. միաց. գոնս. 4% բաց.	93.77
» » » գոց.	94.10
Ռումէլիի երկաթուղի ֆր.	170.75
Բէյժիի պարտաթուղթ »	424.—
Օսմանեան մաքս »	—.—
Օսմանեան Պանք »	689.—
Իզմիրի քարափ »	1173.—
Բարիզի Պանք »	1439.—
Իտալական Ռանթ 5% »	103.75
Ռուսական » 5% 1906	94.40
Սպանիակ. արտ. փոխ. 4%	93.82
Պալիա Քարա Այտըն ֆր.	436.—

ԼՈՆՏՈՆԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

28 Դեկտեմբեր 1907

Անգլիական Ռանթ	83.37
Օսմ. Միաց. Գոնս. բաց Գ.Կ.	92.75
» » » գոց. »	92.75
Օսմ. Պանք	17.50

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅԱԷՐԵԱՆ

ՀՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԹՈՒՐԹՈՆԸ
ԳԻՐԵ 8
ՊՍԱՎԻԼԻ ՅԵՐ ՄՈՆԹԷԼԷԻՆ

— 181 —
ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ
ԴԱՌԹ

Վ Ա Յ Ր Ա Գ Կ Ի Ն Ը

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՄԻԼԻՈՆԱՏԷՐ ՄԱՐԴԸ

Ժ.

Այլևս չէր կրնար քալել, խոնաւ մարգագետնին վրայ նստելու ստիպուեցաւ, մտերը տեսաւ պզտիկ տնակ մը ծառերով շրջապատուած, որուն դուռը բաց էր և պարտէզին մէջ կին մը լուացք կ'ընէր։

Հիմա քիչ մը Անտուէն այդ վիճակին մէջ ձգենք և դառնանք հիւանդանոց։

Յաջորդ առաւու առաւօտեան այցելութիւնը կատարեց Ժիւլ Բարան ժամը 8ին, ուրիշ օրերէ քառորդ մը առաջ 19 թիւ խցիկը հասաւ, ուր անկողինը պարակ և պատուհանին երկաթը աղոցած տեսնելով սկսաւ պօռալ կանչել և ներկայ պահապաններէն մէկուն վրայ կասկած ունենալը յայտնեց։

Խեղճ մարդը իր անմեղ ըլլալը բսաւ թէեւ սակայն Ժիւլ Բարան անմիջապէս անօրէնին սենեակը գնաց։

Տօքթ. Թայվիլ դեռ անկողինն էր, Անտրէի փախուստը իմանալով շատ յուզուեցաւ։ Այսչափ ատենէ ի վեր իր վարած հաստատութեան մէջ այսպիսի բան մը չէր պատահած։ Այս փախուստը արատ մըն էր հաստատութեան վայելած պատիւին։ Անմիջապէս չորս կողմէ մարդիկ ղրկեց որ ճամբաները, արահետները երթալով Անտրէի հետքին հետեւին։

Երբ մինակ մնացին Տօքթ. Թայվիլ բսաւ.

— Շատ գէշ բան, չատ ցաւալի պատահար, Աստուած տար չուտով գտնուէր և անձայն անչչուկ այս խնդիրը փակուէր։

Այս միջոցին սպասաւոր մը գալով յայտնեց թէ երկու հիւրեր եկած են որոնք կ'ուզեն Պ. Ժիւլ Բարանի հետ տեսնուիլ։

Ընթերցողը գուշակեց թէ ասոնք էին Ճէյմս և Օգթավ։

Օգթավ Ժիւլ Բարանը տեսնելով ճանչցաւ զայն որովհետեւ դպրոցական ընկեր եղած էին իրարու։

— Հրամմեցէք, պարոն Օգթավ, հոս քովս եկէք, Նայինք ինչ կայ չկայ, ինչպէս եղաւ որ հոս եկաք, ինչ և է չատ գոհ եղայ զձեզ տեսնելուս ինչէն գիտէիք որ ես հոս եմ։

— Երէկ իրիկուն լուռ առի։

— Ձեր այցելութեան նպատակը

— Կրնաք հոս համարձակօրէն տեսակցիլ։

— Անտարակոյս, պարոն Օգթավ, սակայն ձեր բարեկամը չկրցայ ճանչնալ։

— Շատ պատուաւոր և ազնիւ անձնաւորութիւն մըն է, ընկերութիւններու մէջ ծանօթ է Ամերիկացի միլիոնատէր Ճէյմս Պրաուն անունով։

Ժիւլ բարեւելէ վերջ Ճէյմսը,

— Էհ բարեկամ ըսէ նայինք, հոս գալուդ պատճառը...

— Մեր առած տեղեկութիւններուն համեմատ ասկէ առաջ Մօնդանեքի Սէնթ Ժընրվիէվ կը բնակիք եղեր։

— Այո,

— Սակայն հակառակ այնքան աղքատ թաղի մը մէջ բնակելուդ մեծահարուստ յաճախորդներ ալ ունիք եղեր... Անցեալները կոմս որ Նօէլի աղջիկը դարմաներ էք։

— Այո, սակայն ինչ է ձեր նպատակը։

Ճէյմս որ մինչեւ հիմա լուռ կը մնար խօսք առնելով,

— Պարոն բժիշկ այդ հարցումներուն նպատակը ես կը բացատրեմ ձեզի։ Ասկէ դար մը առաջ մէկ քանի անձեր մտադրած էին Օր. տը Նօէլէ վրէժ լուծել, զայն մէկու մը յանձնած էին որ իր կիրքին զոհը ըլլա անգիտակցաբար։ Երբ ճշմարտութեան տեղեակ եղաւ, խիղճը զինքը չարչարել սկսաւ, և երկար ատենէ ի վեր իր զոհը փընտռելէ վերջ դեռ նոր անոր տունը իմացած է։ Իմանալով որ դուք ալ իրը նամեր էք զայն, ձեզի հետ տեսնուելու եկեր է։ Ահա ես եմ այն մարդը... Կը յուսամ որ հարկ եղած օգնութիւնը չէք զլանար ինծի։

Ճէյմս խօսքը աւարտելով գրպանէն թղթապանակ մը հանեց և հարիւր հազար ֆրանքի պանքոտս դրաւ Ժիւլ Բարանի առջեւ։

— Իբր մարդասիրական պարտականութիւն ոչ մէկ առեն չպիտի զլանամ ձեռքէս եկածը ձեր նպատակին իրագործման համար, սակայն չեմ կրնար ընդունիլ ձեր նուէրը, որովհետեւ...

— Պարապ տեղը մի բողոքէք, Պ. Օգթավ գիտէ իմ ինչ բնաւորութեան տէր ըլլալս, անգամ մը տուած բանս մէկ մըն ալ ետ առնելը սովորութիւնս չէ։ Հիմա ըսէք ինծի թէ ո՞ւր է Օր. տը Նօէլ և ինչ վիճակի մէջ է։

— Գոհունակութիւնով կ'ըսեմ թէ լաւ վիճակի մէջ է, սակայն ո՞ւր ըլլալը աղէկ մը չեմ գիտեր։

— Զաւակէս, անմեղ զաւակէս ինչ լուր։

— Ալպէր տնտու մը բերած էր սակայն մայրը յանուն ընտանեկան պատուոյն այս մենաստանը նետելէն վերջ չեմ գիտեր թէ ինչ ըրաւ այդ անմեղ մանկիկը։

(Շարունակելի)

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

ՊԱՐԶ ՕՐԱՑՈՅՑ 1908 ՏԱՐԻՈՅ

ԴԻՆ 1 ԴԱՀԵԿԱՆ

Յառաջիկայ 1908 տարւոյ Հիւանդանոցիս պարզ Օրացոյցը հրապարակ եկած է խնամեալ և մաքուր տպագրութեամբ, որ ուրիշ տարիներու պէս եկեղեցական արարողութեանց և ժամերգութեանց նկատմամբ մանրամասն ծանօթութիւններ պարունակել զատ, եկեղեցական պաշտամանց ընդհ. կէտերուն յատուկ հրահանգով և խրատականով ճոխացած է։

Հոգաբարձութիւնս ներկայիս կը յայտարարէ թէ միմիայն Հիւանդանոցիս սեփական սոյն օրացոյցի ճշգրտութիւնը հաստատուած և վաւերացած է Ազգ. Պատրիարքարանէն, հետեւաբար պէտք է ուշադիր գտնուիլ կողքերուն վրայ գրուած կիրքին, ուր գրուած է «Սեփականութիւն Ս. Փ. Ազգ. Հիւանդանոցի 1908»։ Կը խնդրուի ամէն ազգային անհատ որ հանի մէյ մէկ հատ գնել անպատճառ սոյն գրպանի օրացոյցէն որուն համագումար հասոյթը յատկացուած է ի պէտս Ազգ. Հիւանդանոցիս։

Կը վաճառուի Հիւանդանոցի գրասենեակը և բոլոր գրավաճառաց քով։

(Կնիք)

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԳՈՐԾԱԾՈՒԱԾ ՆԱՄԱԿԱԴՐՈՇՄՆԵՐՈՒ
ՍՏԵՓԱՆ Պ. ՊԷՐԱՁԷՅԵԱՆ
Զագմագնիլար եհեն խանի դէմ, թիւ 42

Սոյն վաճառատան մէջ կը գտնուին, կը վաճառուին և կը փոխանակուին ամէն տեսակ գործածուած նամակադրոշմներ (timbre poste pour collection)։ Տղայոց համար իբր կաղանդի նուէր բերել տուած ենք հաւաքածոյ (album) զանազան մեծութեամբ։

Դաւառներէն տեղեկութիւն ուզողները պէտք է 1 դրուշի փուլ ներփակ ղրկեն։

Դաւառները հաւաքածոներ կը ղրկուին, երբ Պոլսոյ մէջ երաշխաւոր մը արուի կամ մէկ ոսկի աւանդ ձգուի։

1—12

5 ԱՄԻՍ ՔՐԷՏԻ 5
ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԿԱՄ ԱՄՍԱԿԱՆ
ՎԱՃԱՌՈՒՄՆԵՐ
Օ ԹԱԼՕՆ Տ'ՕՐ
ԳԱՌԼՕ ՅԱԿՈԲԵԱՆ
ԿՈՇԻԿԻ Վ.ԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Պատրաստ եւ չափա. վրայ
Առանց, կանանց եւ տղոց համար
ԶԱՓԱՒՈՐ ԳԻՆԵՐ
ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ
ԲԱՐԻԶԵԱՆ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՆՈՐՈՅԹ
450 Բեռ, Մեծ փողոց 450
Խաչվիալ Բալասի ճիւղ դէմը։ 4—22

% 30 ԶԵՂՔ 30 %
ԿԻՆԵՐՈՒ
ԱՂՋԻԿՆԵՐՈՒ
ՄԱՆՉԵՐՈՒ
ՀԱԳՈՒՍՏՆԵՐՈՒՆ ՎՐԱՅ
ՄԵԾ
ՄԻԼԼԷԹ ԽԱՆ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ
Ղալաթիա, Նոյն խանը, Ա. յարկ
Թ Ի Ի 16
ՀԱԳՈՒՆՑԻՐ!!!
ՄԵԾ ՄԻԼԼԷԹ ԽԱՆԻ ՄԷՋ
8

ՄԵՄԷԼԻ ՊԱՍՈՒՐԻ ԴԱՐՄԱՆԸ

Այս հիւանդութեան ենթակաները գիտեն թէ ինչ սոսկալի ու անտանելի է ան։ Քանը պասուրէն և մանաւանդ մէյմէկի պասուրէն ազատիլ ուզողները պէտք է դիմեն Ղալաթիա, Արսպ Ճամիի մօտ, Թրամուէյի ճատէն, 136 թիւ հանգուցեալ Ալի Հայտար Պէյ խանին վերնայարկը Տօքթ. Ամէնտ Շիւքրի պէյի մասնաւոր դարմանատունը։ Ցիշեալ բժիշկը ուրբաթ օրէն զատ ամէն օր կը գտնուի ժամը 8էն 11։ Երեքշաբթի օրերը ժամը 6էն 9 աղքատներու համար ձրի։

4—15

ԳՈՒՄԳԱԲՈՒ
ԱՍՕՄՓՍԻՕՅԻՍՍ ՍԷՕՌԷՐՈՒ ԴԱՐՄԱՆԱՏՈՒՆԸ

Գումգաբու Դաղլ. Ասօմփսիօնիսթ սէօռերու դպրոցը հիւանդ տղայոց յատուկ դարմանատուն մը բացուած է։

Բշ. և Ուր. օրերը կէս օրէ վերջ ժամը 1—4 (Ը. Ե.), հիւանդ տղաքներ կը դարմանուին։

Եշ. օրերը մինչ կէս օր աղքատ հիւանդ տղայք ձրիաբար կը դարմանուին։

20—14

ԱԲՐՈՏԻԹԵԱՆ
ԵՒ
ԾՆՆԴԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՑ
ԱԽՏԵՐՈՒ ԱՆՄԻՋԱՑԱՆ ԴԱՐՄԱՆՈՒՄԸ

Առաջին այցելութիւնը ՁՐԻ է

Մանդական և աբրոթիտեան գործարաններու հիւանդութեանց մասնագէտ բժիշկ

ՏՕՔԹՕՐ
ԳԱՌԼՕ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

գիտական վերջին նորութեանց շնորհիւ առանց ցաւ պատճառելու ենթակային, հիմնապէս կը բժշկէ աբրոթիտեան և ծննդական հիւանդութեանց ամէն տեսակ հիւանդներ, և մանաւանդ դժուարամզուութիւնը։

Ամէն օր, կէս օրէն վերջ, բաց ի կիրակի օրէն, կը գտնուի Պահճէ-Գաբու շահարավանառ Հաճի Գէֆիրի անկիւնը թիւ 18, Մէրճամէքեան-Պիանճի Դեղարանը։

Ուրբաթ օրերը ձրի 50—35

ՀՕՐՃԻ ԲԱԲԱ
17, Սուլթան Համամ, 17
ԿՏՈՐՆԵՐՈՒՆ ՅՈՒՑԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
ԲԱԼԹՕ ՔՕՍԹԻՄ ԲԱՆԹԱԼՕՆ
ԵՒ Ա.Ց.Լ.Ն
ՄԵԾ ԶԵՂՉՈՎ
ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆԵՐ
ՄԻՄԻԱՆՑ
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ ՀԱՄԱՐ
ՀԱԳՈՒՍՏԻ — ԱՊՐԻԼԻ
4—10

ԾԱԽՈՒ ԵՆ, Սկիւտարի, Սէլամսիզ, Բարմաքլը պագալ փողոց 1600 կանգուն տարածութեամբ պարտէզին մէջ իւրաքանչիւր կից երկու տուն երկյարկ, 4ական սենեակով, ընդարձակ պարտէզով, ջրհորով և ջրամբարով։ Տարեկան 36-40 ոսկի վարձք կը բերեն։ Վերջին գին՝ երկուքը 400 ոսկի։ Դիմել Մանգումեի ծանուցմանց գործակալութեան։

ՄԱԼԻՑԷ ՆԷԶԱՐԼԻԹՐ ՃԷԼԻԼԷՍԻՆՏԷՆ

Խիստավնտիկեար վիլայէթի տափիլմնէ օլուպ տէրտէսթը միւզայէտ պուլունան Պրուսա գազասընդն զէյթուն էօչրի 15000 դրուշտա թալիպի էօնտէսնտէ թէգարրուր իտէրէք, էյեամը թաթիլիյէ միսթէնա օլմագ վէ չէհրը հալը բուսմինին 17ինճի բազար էրթէսի կիւնիւ իհալէի գաթիյէսի իճրա խիմմէք իւզրէ չէհրը մէգիւրը 11ինտէն իթիպարէն պիր հաֆթա միւտէթլէ ասգրյա չրգարրլարընտան, պունա 100տէ պիրէն նօգտան օլմամագ իւզրէ թալիպ օլ-ունլարը՝ մահինէ վէ եսխատ Մալիյէ Խազինէի ճէլիլէսինտէ Ազար վէ Բուսումաթ իսարէի ումումիյէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլերի։

16 քեանունը էվվէլ 323

Խիստավնտիկեար վիլայէթի տափիլմնէ օլուպ տէրտէսթը միւզայէտ պուլունան Այվալըգ գազասընդն զէյթուն էօչրիւ 404000 դրուշտա թալիպի էօնտէսնտէ թէգարրուր իտէրէք, էյեամը թաթիլիյէ միսթէնա օլմագ վէ չէհրը հալը բուսմինին 19ընճը չարշէնպէհ կիւնիւ սաաթ 11տէ իհալէի գաթիյէսի իճրա խիմմէք իւզրէ չէհրը մէգիւրը 12ինճի կիւնիւնէ իթիպարէն պիր հաֆթա միւտէթլէ գարարտաէսի քէչիտէ գըլընմըշ օլտուղընտան, պունա 100տէ 1տէն նօգտան օլմամագ իւզրէ դամմ իթմէք իսթէյէնլերին մահալինէ վէ եսխատ Մալիյէ Խազինէի ճէլիլէսինտէ Ազար վէ Բուսումաթ իսարէի ումումիյէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլերի իլան օլունուր։

16 քեանունը էվվէլ 323

Ատամնաբոյժ
Մ. Մարտիրոսեան

Գիտական ամենավերջին դրութեամբ կը դարմանէ ամէն տեսակ ակռայի և լինտի հիւանդութիւնները, փտած ակռաները կը լեցնէ՝ առողջ ակռաներու պէս երկար ատեն գործածուելու պայմանով։

Բոլորովին նոր մեթոդով, նուրբ, ճաշակաւոր և գիմացկուն արուեստական ակռաներ կը պատրաստէ, բնականին ճիշդ նման։

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր իր դարմանատան մէջ, Բերա, Մեծ-Բարմաքդարու փողոց թիւ 8։ Կարօտ հիւանդները գրի կը դարմանէ՝ հինգշաբթի օրերը Բերայի Աղքատախնամի Դարմանատան մէջ։

25—22

Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ կ'ընդունի

ԻՆՉ ԿԵՐՑՆԵՄ ՏՂԵԿԻՍ

Տղաք երբ հինգ վեց ամսուան ըլլան, մայրերը անոնց լաւ մնդպարար ուտելիք գտնելու հետամուտ կ'ըլլան, ինչ որ չատ բնական է, բատ որում, մայրական կաթը որչափ լաւ առատ ու զօրաւոր ըլլայ, այլ ևս անբաւական կը դառնայ տղաքը ուժովցնելու, երբ վեց ամսու ըլլան անոնք։ Բարիզի ամէնէն հռչակուած բժիշկը Տքդ. Ֆալիէռ, նկատողութեան առնելով այս կարեւոր խնդիրը երկար փորձերէ ու զննութիւններէ վերջ, յայտնած է հնարել տղոց համար առաջին կարգի սնունդ մը, ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌ անուամբ, որ Բարիզի, Լոնտոնի և Վիէննայի բժշկական Համալսարաններէն գնահատուելով, բոլոր քաղաքակիրթ աշխարհին մէջ ընդհանրացած է։ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌԸ չօքոլայի պէս խիստ քաղցրահամ է և միեւնոյն ժամանակ վերջին աստիճան մնդպարար ու կազդուրիչ. մայրական կաթին կրկին անգամը սնունդ կը պարունակէ, զոր ուտող տղաք կը սնանին, կ'ուժովնան, կ'աճին. կը կայտառանան, չուտով ոտքի կ'ելլեն և առանց հիւանդանալու ակռայ կը հանեն։

Հազարաւոր օրինակներ կ'ապացուցանեն որ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌՈՎ մեծցող տղաք, քաջալերչ, ուժեղ, զօրաւոր և կայտառ մարդիկ եղած են ապագային։

Ամէն հասակէ անձինք անհրաժեշտ է որ գործածեն այս սքանչելի սնունդը, մանաւանդ ծերեր, հիւանդութենէ ապաքինողներ, ծծմայրեր ու նիհարներ որոնց վերջին աստիճանի ոյժ, սնունդ և կորով կուտայ։

ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌԸ կը ծախսի կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարանները ու գլխի մթերանոցներուն մէջ։

2 26

ՄԻԱՅՆ ԵՐԵՔ ՇԱԲԱԹԻ ՀԱՄԱՐ
ԲԱՑԱՌԻԿ ԶԵՂՉ

Պոլիս, Մուլթան Համամի պողոտային վրայ թիւ 3 ՃԵՐՄԱԿ ԴԱՄԵԼԻՆԻ վաճառատունը՝ 40 տարիներէ ի վեր իր յաճախորդներէն տեսած ընդունելութեան վրայ, այս անգամ Եւրոպա խել մը ապրանք ապսպրած ըլլալով, իր յարգոյ յաճախորդներուն ծառայութիւն մը ըրած և միմիայն երեք շաբաթի յատուկ ըլլալու համար վաճառատան մէջ գտնուած սեւ և գունաւոր բուրդէ կերպասները և ֆանէլայի պէս զանազան ապրանքները 100ին 30 և 40 զեղչով ի վաճառ հանած է։

8—8

ԱՌԻԹԻՆ ՕԳՏՈՒԵՑԷՔ
ԹԷՑ Ուղղակի Նեռ. ծում Զինասանէ ԹԷՑ
ԹԱՐՄ Հնդկաստանէ ԱՆԽԱՐԴԱԽ
Սէյլանէ և Ճանկպէ

Մասնաւորաբար կը յանձնարարենք Ա. Պապիկան առեւտրական տան թէյերը, համի, հոտի և տեսակի աղնուութեան ինչպէս նաև գիներու անմրցելիութեան համար։

Մինչեւ 100 տրամ գնագի գեղեցիկ տուփ մը նուէր կը տրուի։

Գաւառներէն յանձնարարութիւնք վճարովք և ճշտապահութեամբ կը կատարուին։

10 6

ՄԵԾԱԳԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՓՐԱԳԱՆԱԿ
Կ. Պոլիս, Պոլբդ-Բազար, թիւ 80

ՄԵԾ ՀԱՆԴԵՐՁԱՎԱՃԱՌ

Տարիներէ ի վեր ծանօթ է Թոփխանի խանի

ԳՐԻԳՈՐ Ը.Ֆ. ԷՐՄԷՆԵԱՆԻ
ՄԵԾ ՀԱՆԴԵՐՁԻ Վ.ԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

այս անգամ պատրաստած է ձմեռուան յատուկ կերպասներէն շիք և տոկուն հագուստներ, ինչպէս նաև

ԲԱԼԹՕՆԵՐ,

ՄԵԾԻ ԵՒ ՏՂՈՒ ՔՕՍԹԻՄՆԵՐ
մաքսօղներ, բատարսիներ եւն. եւն.
ԳԻՆԸՐԸ ԼԻՍՏ ԴԻՐԱՄԱՑՔԵԼԻ
ԳԻՆԸ ՈՐՈՇ Է ԹԻՒԸ Հ ԶՐՈՒՇ

Սուլթան Համամ, Թոփխանէ խան
Թիւ 34 42—12

ՏԻԿԻՆՆԵՐ ՕՐԻՕՐԴՆԵՐ
ԿՈՒԶԷՐ ԲԱՐԻԶԵԱՆ
ՆՈՐՈՅԹՈՎ ՀԱԳՈՒՍՏԻ

Անգամ մը միայն այցելեցէք համբաւաւոր դերձակուհի

ՏԻԿ. Գ. ԳԻՐԻՆԱՓՕՐԻԼՈՅԻ

որ նոր աշխատանոց մը բացած է, Բերա. մեծ փողոց Սինկէր տան դէմ, Էպէթ փաչա արարիմանին մէջ երրորդ յարկը։

Սուարէի և գուրի զգեստներ Թայէօր ձեւով կը պատրաստուին նոր մոտեներու վրայ, կատարեալ կերպով և խիստ զեղչուած գիներով։

24—3

ԵԹԷ Կ'ՈՒԶԵՔ ՁԵՐ ԱՌՈՂՋՈՒԹԵԱՆ
ՀԱՄԱ ՏԱՆԻ
ԱԼԷՄՏԱՂԻՒ ԿԱՐԱԳԸ

Նախընտրեցէք միւսներէն։ Այս ամենապատուական կարագը, որուն իւրաքանչիւր օքան 25 օքա կաթէ պատրաստուած է, չատ համեղ, զուտ, առողջապահական է և չատ օգտակար։ Կ'պատրաստուի Մէհմէտ Ճէմալէտտին էֆ. կողմէ, և չափազանց խնամք կը տարուի մաքրութեանը։ Միքրոպէ վերծ կացուցանելու համար Բասդիւռեան դրութեամբ կ'թորուի։ Այս կարագն անգամ մը փորձողներ կրնան գնահատել անոր առաւելութիւնները։ Նշանաւոր բժիշկներ ամենքն ալ ընդունած են այս ճշմարտութիւնը։ Կեդրոնատեղին և մթերանոցը՝ Ղալաթիա, Խալիլ փաչա խան փողոց, թիւ 17 վաճառատունը։

20—9

22 22
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՆՈՐԱՁԵՒԱԹԵԱՆ
ՄԵԾ 22 ԹԻՒ

Կը փութանք ծանուցանել մեր ազնիւ յաճախորդուհիներուն թէ, նորաձեւութեան վերաբերեալ մեր բազմաթիւ տեսակներուն այս անգամ միացուցած ենք նաև գլխարկի տեսակը։ Մեծ ինամով սկսած ենք պատրաստել եղանակին յարմար կանանց և աղջկանց նաև տղայոց ամէն տեսակ գլխարկներ։ Ուստի անոնք որ կ'ուզեն ունենալ ազան և վայելուչ գլխարկներ՝ անհրաժեշտ է որ անգամ մը այցելեն մեր վաճառատունը ուր պիտի կարենան գոհացում առնել թէ իրենց ճաշակին և թէ քսակին։

ԳԱՒԱՌՆԵՐԻ ԵՂԱԾ ՕՒՆԴՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՔ ՓՈՓՈՒԹՈՎ ԿԸ ԿԱՏԱՐՈՒԻՆ

Cacao «BOO.J»
HOLLAND

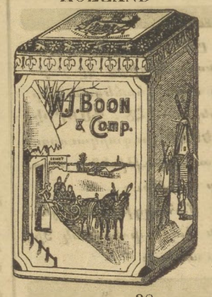

ՊՈՒՆ և Ընկ. եան պատրաստած փոշիացեալ ԱՆԽԱՐԴԱԽ քաքաօն բոլանդակ Եւրոպիոյ մէջ մեծ յարգ գտած է բացի ունեցած օգտակար յատկութիւններէն նաև իր ամենադիւրին պատրաստութեամբ։

ՊՈՒՆ, քաքաօն սուրճի ու թէյի գործածութեամբ ջղային ու ստամոքսային կարգ մը անհանգստութեանց ենթարկուելու անպատեհութենէն զերծ պահող ու միևնոյն ատեն կազդուրիչ, սնուցուցիչ և խիստ քաղցրահամ խմելիք մըն է, գործածելի ամէն եղանակի ու ամէն առթիւ։

Գիւրին պատրաստութիւն.— Մէկ թէյի գաւաթի մէջ 2—3 արծաթի դգալ չաքարի ու մէկ դգալ քաքաօի խառնուրդին վրայ եռացեալ ջուր կամ տաք կաթ լեցնել ու խառնել, և ահա՝ պատրաստ կ'ըլլայ խմուելու։

30 գաւաթ պատրաստուելիք տուփը 5 դահեկան
60 » » » 9 »

Կը գտնուի, գլխաւոր դեղարանները, դեղի մթերանոցները, չաքարեղինաց ու նպարեղինաց վաճառատունները։

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ
ՖՆՏՔԼԵԱՆ ԽԱՆ
Կ. ՊՕԼԻՍ

25—11

Օ Ղ Ն Ի Վ Ի
ԶԱՆԱԶԱՆ ԸՆՏԻՐ ԱՊՐԱՆԱՑ Վ.ԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Թիւ 194, Կալաթա Սերայի Կայս. Լիսեի դիմացը

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Յառաջիկայ Նոյեմբեր 26 9 Երկուշաբթի օրէն սկսեալ միայն մէկ ամսուան համար, վաճառատանս մէջ գտնուած ամբողջ ապրանքներն չափազանց ժամանակներով պիտի սկսինք ծախել՝ դրամական հետեւեալ ցանկին համեմատ։

Օսմանեան ոսկին	120	դրուշի հաշուով
Անգղիական ոսկին	130	» »
Ֆրանսական ոսկին	105	» »
Մէճիտիյէ	22	» »

Սոյն վաճառատան մէջ կը գտնուին ամէն տեսակ մետաքսեայ և բրդէ կերպասներ, տանդէլաներ, հովանոցներ, ձեռնոցներ, ճերմակեղէններ և զանազան ընտիր ապրանքներ։

3—10

ԱՌԻԹԷՆ ՕԳՏՈՒԵՑԷՔ

ՊՕՍԹՕՆ "ՀՈՒՏ,,Ի
ԼԱՍՏԻԿ ԿԱԼՕՇՆԵՐԸ
ԼԻՍՏ ՆՈՒԹԻ ԵՒ ՏՈԿՈՒՆ
ՓՈՐՁԵՑԷՔ ԵՒ ԳՈՀ ՊԻՏԻ ՄՆԱՔ
ԵՐԵՄՆԵՐԸ ՈՉ ԿԸ ՊԱՏՌԻՆ ԵՒ ՈՉ ԿԸ ՃԱԹԻՆ

ՄԻ ՄԻԱՅՆ ՌՈՒԲԼԻՈՒՄԻ ՀԱՄԱՐ
ԿԸ ԾԱԽՈՒԻՆ ՄԵՐ ԼԱՍՏԻԿՆԵՐԸ
ՀԱՏՏԵՒԵԱԼ ԳԻՆԵՐՈՎ

Առանց հատար զոյգը	18. 20. 23. 25	դրուշ
Կանանց » »	10. 12. 15. 17	»
2ԿՆ 14 տարեկան տղոց	8. 10. 12. 15	»

Եւ ամէն տեսակ լաստիկներ

Միակ բնկ. մթերանոց Կ. Պոլիս Մեյտանճըգ փողոց բդրեաարական եւ հեռագրական վարչութեան նոր շէնքին ճիշդ դիմացը թիւ 14 ուր թէ՛ մեծաքանակ եւ փո՛քրա անակ կը ծախուի։ «ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ»։

ԸՆԴՀ. ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ
ՍԵԼԵՆԱՆ, ԹՈՐՈՍԵԱՆ ԸՆԿ.

ԻՒՄՈՒԼՕԼ [ՄԻԶԱԴԵՂ]

Բարիզի Նոռ Շանթօ քիմիական տունը՝ միզանցքի հիւանդութիւնները բուժելու համար Իւռզրոօրիկ, Պենզօար տը լիթինէ ու Պենզօար տը սուտէ պատրաստած է ԻՒՄՈՒԼՕԼ անուն դեղը։ Ցայտնի է թէ Իւռէթրօրիթը մէկին մրսելուն և միզելուն տալու անմիջական յատկութիւնն ունի։ Պենզօար տը լիթինը կը զօրացնէ Իւռօրրօրիթի ազդեցութիւնը, անոր տալով նաև հականեխական յատկութիւն մը։ Իսկ Պենզօար տը Սուտն ալ հանդարտեցուցիչ ազդեցութիւն մը կ'ունի։ Հետեւաբար ԻՒՄՈՒԼՕԼ կատարելապէս միզիչող, հականեխական ու հանդարտեցուցիչ դեղ մըն է որ կը բուժէ թէ նոր սկսած և թէ հինցած միզանցքաբորբքումներն ու միզանցքի հիւանդութիւնները, երիկամունքի (պէսսրէկ) բորբքումն ու խիթերը, դժուարամզութիւնն ու յաճախամզութիւնը, կաթուածի ու յոգնացեալ ընդունակութիւնները։ Այս վերջին երկու հիւանդութեանց և աւազախտի համար կրնայ գործածուիլ իբրև նախազգուշական միջոց։

ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԵԱՆ ԵՂԱՆԱԿԸ

ԻՒՄՈՒԼՕԼԸ պէտք է առնել օրը մէկէն չորս սուրճի գդալ, առտու իրիկուն, խառնելով զայն գաւաթի մը հասարակ կամ հանքային ջուրի մէջ։ Սուր հիւանդութեանց պէտք է առնել ամէն օր Քրոնիկ հիւանդութեանց, գլխաւորաբար աւազախտի պարագային դեղը պէտք է ոսի օր շարունակաբար առնել, ոմանք նոր դադրեցնել շաբաթ մը կամ երկու. շաբաթ ուշեալ վերսկիզբ։ Յոգնածութի պէս քրոնիկ հիւանդութիւններու պարագային որոնք տարին որոշ մէկ ժամանակին կը ծանրանան, որոշ միջոցէն մէկ երկու ամիս առաջ պէտք է սկսիլ ԻՒՄՈՒԼՕԼԻ գործածութեան մէկ մէկ սուրճի գդալ կը ծախուի բոլոր դեղարանները։